203.1
9-64
1893

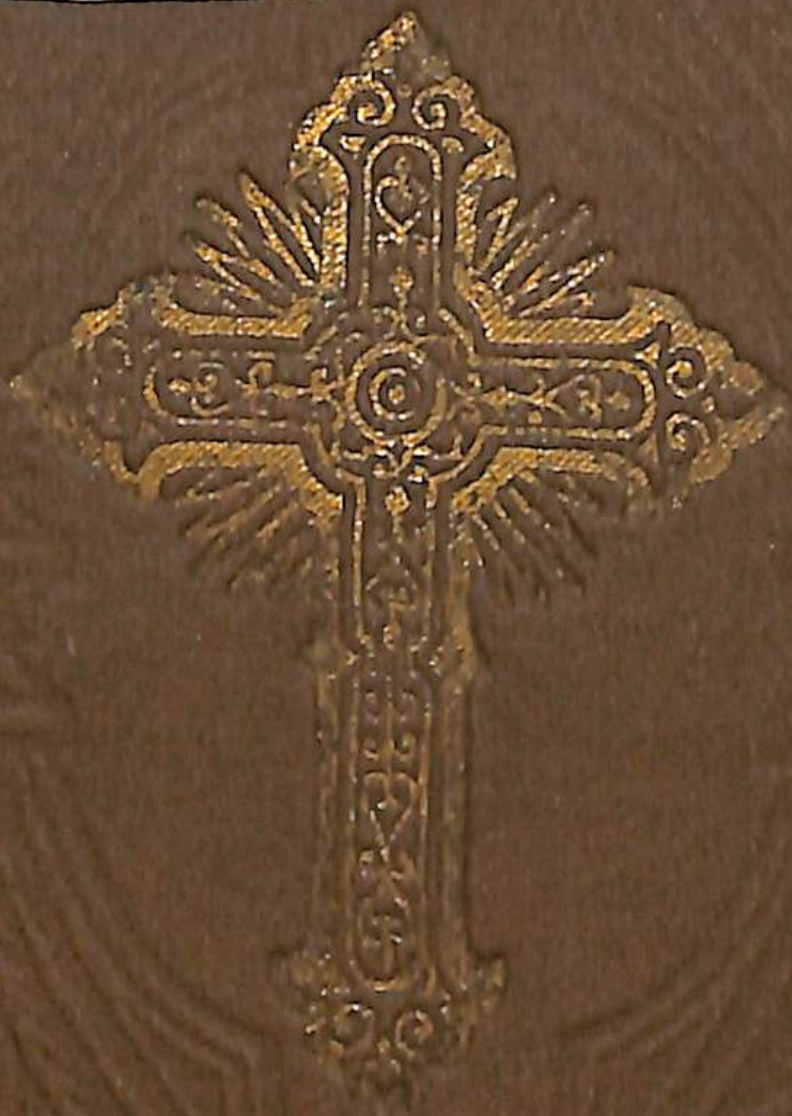

185

ԿԻՊՐԻԱՆՈՍ

203·1
Գ-61

ԳԻՐՔ

ԱՂՕԹԻՑ

ՈՐ ԿՈՉԻ

ԿԻՊՐԻԱՆՈՍ

ՎԱՍՆ

ԱՄԵՆԱՑՆ ԱԶԳ ՊԱՏԱՀԱՐԱՑ

ՈՐՔ ԳԱՆ

Ի ՎԵՐԱՑ ՄԱՐԴՈՑ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Յ· ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

1008
37885-8

~~14598~~

ՏՊԱԳՐԵԱԼ

Ի Հայրապետութեան հանգուցեալ
Տ. Տ. Մակարայ Կաթուղիկոսի

Ի Պատրիարքութեան Ս. Երուս.
Տ. Յարութիւնեայ Ս. Արքեպիսկ.

եւ

Ի Պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ
Տ. Խորէն Ս. Արքեպիսկոպոս
Աշըգեան

Ա.Տ.

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

ՍԻՐԵԼԻ ԾՆՈՂԱՑ ԻՄՈՑ

ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ

Որ հանգեաւ ի Տէր
Յամին 1860 Մարտ 27
Ի հասակի 41 ամաց

Եւ

Որ հանգեաւ ի Տէր
ՉԻՊԱՅ ՔՐԻՍՏԱՓՈՐԵԱՆ
Յամին 1893 Փետրվար 9
Ի հասակի 72 ամաց

Յեր-եր-էեր երբ-ոյ Նոյ-
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՔՐԻՍՏԱՓՈՐԵԱՆ

Հրատարակիչ
Յ. ՔՐԻՍՏԱՓՈՐԵԱՆ

Հայր, թող դոցա զի ոչ գիտեն
զինչ գործեն։

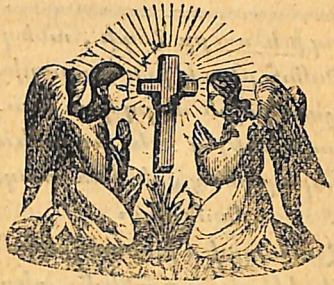

ԱՂՕԹՔ ՊԻՏԱՆԻՔ

ԻԻՐԱՔԱՆՉԻՒՐԱՆՉԻՆ

ՀԱՒԱՏԱՑԵԼՈՅ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

ԱՐԱՐԵԱԼ

Սրբոյն Ներսիսի Շնորհալւոյ
Հայոց Կաթուղիկոսի

ՀԱՒԱՏՈՎ խոստովանիմ և
երկիր պագանեմ քեզ՝ Հայր

և Որդի և սուրբ Հոգի, անեղ
և անմահ բնութիւն, արարիչ
հրեշտակաց և մարդկան և ա-
մենայն եղելոց. և ողորմեա
քո արարածոյ, և ինձ բաղ-
մամեղիս։

Հաւատով խոստովանիմ,
և երկիր պագանեմ քեզ՝
անբաժանելի լոյս, միասնա-
կան սուրբ Երրորդութիւն և
մի Աստուածութիւն, արարիչ
լուսոյ և հալածիչ խաւարի.
հալածեա 'ի հոգւոյ իմմէ ըզ-
խաւար մեղաց և անգիտու-
թեան, և լուսաւորեա զմիտս
իմ 'ի ժամուս յայսմիկ աղո-
թել քեզ 'ի հաճոյս, և ընդ-
ունել 'ի քէն զխնդրուածս
իմ. և ողորմեա քո արարա-

ծոց և ինձ բաղմամեղիս։

Հայր երկնաւոր Աստուած
ճշմարիտ՝ որ առաքեցեր զՈր-
դեդ քո սիրելի 'ի խնդիր մե-
ղրեալ ոչխարին, մեղայ յեր-
կինս և առաջի քո. ընկալ
զիս որպէս զանառակ որդին,
և զգեցո ինձ զպատմուճանն
զառաջին՝ զոր մերկացայ մե-
ղաւք. և ողորմեա քո արարա-
ծոյ, և ինձ բաղմամեղիս։

Որդի Աստուծոյ Աստուած
ճշմարիտ՝ որ խոնարհեցար 'ի
հայրական ծոցոյ, և առեր
մարմին 'ի սրբոյ կուսէն Մա-
րիամայ վասն մերոյ փրկու-
թեան. խաչեցար, թաղեցար
և յարեար 'ի մեռելոց, և
համբարձար փառաւք առ Հայր,

մեղայ յերկինս և առաջի քո.
յիշեա զիս որպէս զաւազակն
յորժամ գաս արքայութեամբ
քով. և ողորմեա ։

Հոգի Աստուծոյ Աստուած
ճշմարիտ՝ որ ինքեր 'ի Յորդա-
նան և 'ի վերնատունն, և լու-
սաւորեցեր զիս մկրտութեամբ
սուրբ աւազանին, մեղայ յեր-
կինս և առաջի քո. մաքրեա
զիս վերստին Աստուածային
հրով քով՝ որպէս հրեղէն լեզ-
ուք սուրբ զառաքեալսն. և ո։

Անեղ բնութիւն՝ մեղայ քեզ
մտօք իմովք, հոգւով և մարմ-
նով իմով. մի՛ յիշեր զմեղս իմ
զառաջինս վասն անուանդ
քում սրբոյ. և ողորմեա ։

Ցեսող ամենայնի՝ մեղայ

քեզ խորհրդով բանիւ և գոր-
ծով. ընչեա զՁեռագիր յան-
ցանաց իմոց, և գրեա զանուն
իմ 'ի դպրութեան կենաց և ո։

Քննող գաղտնեաց՝ մեղայ
քեզ կամաւ և ակամայ, գի-
տութեամբ և անգիտու-
թեամբ. թողութիւն շնորհեա
մեզ աւուրիս, զի 'ի ծննդենէ
սուրբ Աւազանին մինչեւ ցայ-
սօր մեղուցեալ եմ առաջի
Աստուածութեանդ քոյ զգա-
յարանօք իմովք, և ամենայն
անդամօք մարմնոյս. և ողոր։

Ամենախնամ Տէր՝ դիր պա-
հապան աչաց իմոց զերկիւղ
քո սուրբ՝ ոչ եւս հայիլ յա-
ղտ. և ականջաց իմոց՝ ոչ
խորժել լսել զբանս չարու-

թեան, և բերանոյ իմոյ՝ ոչ խօսիլ զատութիւն, և սրտի իմոյ՝ ոչ խորհիլ զչարութիւն. և ձեռաց իմոց՝ ոչ գործել զանիրաւութիւն. և ոտից իմոյ՝ ոչ գնալ 'ի ճանապարհս անօրէնութեան. այլ ուղղեա զչարժումն ոտցա լինել միշտ ըստ պատուիրանաց քոց յամենայնի. և ողորմեա քո ա-բարածոց և լինձ բաղմամեղիս։

Հուր կենդանի Քրիստոս՝ զհուր սիրոյ քոյ զոր արկեր յերկիր, բորբոքեա յանձն իմ, զի այրեսցէ զախտ հոգւոյ իմոյ, և սրբեսցէ զիսիղճ մտաց իմոց, և մաքրեսցէ զմեղս մարմնոյ իմոյ, և վառեսցէ զլոյս գիտութեան քոյ, 'ի սրբ-

տի իմում. և ողորմեա։

Իմաստութիւն Հօր Յիսուս՝ տուր լինձ իմաստութիւն զբարիս խորհիլ և խօսիլ և գործել առաջի քո յամենայն ժամ. 'ի չար խորհրդոց, 'ի բանից և 'ի գործոց փրկեա

զիս . և ողորմեա ։

Կամեցող բարեայ Տէր կամարար՝ մի՛ թողուր զիս 'ի կամս անձին իմոյ գնալ. այլ առաջնորդեա ինձ լինել միշտ ըստ կամաց քոց բարեսիրաց .

և ողորմեա ։

Արքայ երկնաւոր՝ տուր ինձ զարքայութիւն քո՝ զոր խոստացար սիրելեաց քոց , և զօրացո զսիրտ իմ ատել զմեղս , և սիրել զքեզ միայն , և առնել զկամս քո . և ողորմեա ։

Խնամող արարածոց՝ պահ-

եա նշանաւ խաչի քոյ զհոգի

և զմարմին իմ 'ի պատրանայ մեղաց , 'ի փորձութեանց դիւաց , և 'ի մարդոյ անիրաւաց , և յամենայն վտանգիւ հոգւոյ և մարմնոյ . և ողոր ։

Պահապան ամենայնի Քրիստոս՝ աչ քո հովանի լիցի 'ի վերայ իմ 'ի տուէ և 'ի դիշերի , 'ի նստիլ 'ի տան , 'ի գնալ 'ի ճանապարհ , 'ի ննջել և 'ի յառնել , զի մի՛ երբէք սասանեցայց . և ողորմեա ։

Աստուած իմ՝ որ բանաս զձեռն քո , և ընուս զամենայն արարածս ողորմութեամբ քով , քեզ յանձն առնեմ զանձն իմ , դու հոգա և պատրաստեա զպէտս հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ յայսմ հետէ

1099
378558

մինչեւ յաւիտեան . և ողոր։

Դարձուցիչ մոլորելոց՝ դարձո զիս 'ի չար սովորութեանց իմոց 'ի բարի սովորութիւն . և բեւեռեա 'ի հոգի իմ զսոսկալի օր մահուն , և զերկիւղ գեհենին , և զչէր արքայութեանն , զի զողջացայց 'ի մեղայ և գործեցից զարդարութիւն . և ողորմեա։

Աղբիւր անմահութեան՝ աղբերայս 'ի սրտէ իմմէ զարտասուս ապաշխարութեան որպէս պռունկին զի լուացից զմեղս անձին իմոյ յառաջ քան զելանելն իմ յաշխարհէս . և ողորմեա։

Պարգեւիչ ողորմութեան՝ պարգեւեա ինձ ուղղափառ հաւատով և բարի գործով ,

և սուրբ մարմնոյ և արեան քո հաղորդութեամբ գալ առ քեզ . և ողորմեա։

Բարերար Տէր՝ հրեշտակի բարւոյ յանձն արասցես զիս քաղցրութեամբ աւանդել զհոգի իմ , և անխռով անցուցանել ընդ չարութիւն այսոցն՝ որք են 'ի ներքոյ երկնից . և ողորմեա։

Լոյս ճշմարիտ Քրիստոս՝ արժանաւորեա զհոգի իմ ուրախութեամբ տեսանել զլոյս փառաց քոյ 'ի կոչման աւուրն, և հանդիպել յուսով բարեաց յօթեւանս արդարոց մինչեւ յօր մեծի գալըստեան քո . և ողորմեա։

Դատաւոր արդար՝ յորժամ գաս փառօք Հօր դատել ըզ-

կենդանիս և զմեռեալս , մի

մեռաներ 'ի դատաստան ընդ ծառայի քում. այլ փրկեա զիս 'ի յաւիտենական հրոյն , և լսելի արա ինձ զերանաւէտ կոչումն արդարոց յերկնից արքայութիւնդ : և ողորմեա :

Ամենողորմ Տէր ողորմեա ամենայն հաւատացելոց 'ի քեզ , իմոց և օտարաց , ծանօթից և անծանօթից , կենդանեաց և մեռելոց . շնորհ-

եա և թշնամեաց իմոց և ատելեաց զթողութիւն որ առիս յանցանաց . և դարձո զնոսա 'ի չարեացն՝ զոր ունին վասն իմ , զի ողորմութեանդ քում արժանի եղիցին . և ողորմեա քո արարածոց , և ինձ բազմամեղիս :

Փառաւորեալ Տէր՝ ընկալ զաղաչանս ծառայիս քո , և կատարեա 'ի բարի զինդբրուածս իմ բարեխօսութեամբ որբուհւոյ Աստուածածնին , և Յովհաննու Մկրտչին , և սրբոյն Ստեփաննոսի նախավկային , և սրբոյն Գրիգորի մեծոյ Լուսաւորչին , և սրբոց Առաքելոց, Մարգարէից, Վարդապետաց , Մարտիրոսաց ,

Հայրապետաց, Ճգնաւորաց, կուսանաց, Միանձանց, և ամենայն Սրբոց քոց երկնաւորաց և երկրաւորաց։ Եւ քեզ փառք և երկրպագութիւն անբաժանելի սուրբ երրորդութեանդ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

ԱՂՕԹՔ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹԵԱՆ

Անակիղձն Աստուած՝ անեղ Աստուած՝ անիմանալի Աստուած՝ անպարագրելի Աստուած՝ անծին Աստուած՝ ամենարքայ Աստուած՝ ամենարարիչ Աստուած՝ ամենարվի Աստուած՝ ամենադէտ

Աստուած՝ ամենարագ Աստուած՝ ամենաղատ Աստուած՝ ամենամեծ Աստուած՝ ամենաղբիւր Աստուած՝ ամենարմատ Աստուած՝ ամենարձակ Աստուած՝ ամենասոյզ Աստուած՝ ամենասոյզելու Աստուած՝ ամենաղդու ամենաղդիչ Աստուած՝ ամենասաց Աստուած՝ ամենարթուն Աստուած՝ ամենաբաւ Աստուած՝ ամենաբարձրեալ Աստուած՝ ամենաբերկրեալ Աստուած՝ ամենաբաւական Աստուած՝ ամենաբարի Աստուած՝ ամենարոյժ Աստուած՝ ամենաքուժիչ Աստուած՝ ամենաքուղիս Աստուած՝ ամենաքաշիս Աստուած՝ ամենաքաշ-

խող Աստուած՝ ամենազով
Աստուած՝ ամենազովելի Աստ-
ուած՝ ամենազովեալ Աստ-
ուած՝ ամենազութ Աստուած՝
ամենազթած Աստուած՝ ա-
մենազտիչ Աստուած՝ ամե-
նազանձ Աստուած՝ ամենա-
զորով Աստուած՝ ամենայար
Աստուած՝ ամենազատաւոր
Աստուած՝ ամենազուանեալ
Աստուած՝ ամենազիր Աստ-
ուած՝ ամենազարման Աստ-
ուած՝ ամենազարմանիչ Աստ-
ուած՝ ամենաեղերիչ Աստ-
ուած՝ ամենաերբ Աստուած՝
ամենազօր Աստուած՝ ամենա-
զօրեղ Աստուած՝ ամենազարդ
Աստուած՝ ամենազարդարող
Աստուած՝ ամենազարդարիչ

Աստուած՝ ամենազեղ Աստ-
ուած՝ ամենափրկիչ Աստուած՝
ամենաէն Աստուած՝ ամենա-
էակ Աստուած՝ ամենաերկինք
Աստուած՝ ամենաստուրբ Աստ-
ուած՝ ամենազօրմ Աստուած՝
ամենամեծ Աստուած՝ ամե-
նամաքուր Աստուած՝ ամենա-
ընարող Աստուած՝ ամենաընդ-
ունակ Աստուած՝ ամենա-
ընդունող Աստուած՝ ամենա-
ըղձումն Աստուած՝ ամենա-
թագ Աստուած՝ ամենաթա-
գաւոր Աստուած՝ ամենաժա-
ռանգ Աստուած՝ ամենաիշ-
խան Աստուած՝ ամենաիշխող
Աստուած՝ ամենախմաստ Աստ-
ուած՝ ամենախրատ Աստուած՝
ամենալոյս Աստուած՝ ամենա-

լիր Աստուած՝ ամենապրումն
Աստուած՝ ամենախնամ Աստ-
ուած՝ ամենախնամող Աստ-
ուած՝ ամենախօս Աստուած՝
ամենախրատ Աստուած՝ ամե-
նախորին Աստուած՝ ամենա-
խորհուրդ Աստուած՝ ամե-
նածագումն Աստուած՝ ամե-
նածաւալ Աստուած՝ ամենա-
կալ Աստուած՝ ամենակարող
Աստուած՝ ամենակիր Աստ-
ուած՝ ամենակրող Աստուած՝
ամենակայծ Աստուած՝ ամե-
նակատար Աստուած՝ ամենա-
կոչ Աստուած՝ ամենակէս
Աստուած՝ ամենահաս Աստ-
ուած՝ ամենահասու Աստուած՝
ամենահաստատ Աստուած՝
ամենահաստատիչ Աստուած՝

ամենաձիր Աստուած՝ ամենա-
ձեռն Աստուած՝ ամենաձե-
ռընտու Աստուած՝ ամենաղե-
կավար Աստուած՝ ամենա-
ղամբար Աստուած՝ ամենա-
ճարակ Աստուած՝ ամենաճա-
ռագայթ Աստուած՝ ամենա-
ճշմարիտ Աստուած՝ ամենա-
մաքրիչ Աստուած՝ ամենամարդ
Աստուած՝ ամենամարդիչ Աստ-
ուած՝ ամենայարոյց Աստուած
ամենայառաջ Աստուած՝ ամե-
նուրեք Աստուած՝ ամենայոր-
դոր Աստուած՝ ամենայորդո-
րիչ Աստուած՝ ամենայայս Աստ-
ուած՝ ամենաշարժ Աստուած՝
ամենաշուրջ Աստուած՝ ամե-
նաշահ Աստուած՝ ամենաշա-
հաւոր Աստուած՝ ամենաշէն

Աստուած՝ ամենաողորմ Աստ-
ուած՝ ամենաողորմ Աստուած՝
ամենաուժեղ Աստուած՝ ա-
մենառոգ Աստուած՝ ամե-
նաչափող Աստուած՝ ամենա-
պատիւ Աստուած՝ ամենա-
պարգեւ Աստուած՝ ամե-
նաստեղծ Աստուած՝ ամե-
նապարդ Աստուած՝ ամենա-
պարգեւիչ Աստուած՝ ամենա-
պահ Աստուած՝ ամենապա-
հող Աստուած՝ ամենապա-
ւարող Աստուած՝ ամենա-
պայծառ Աստուած՝ ամենա-
պարոյր Աստուած՝ ամենաջահ
Աստուած՝ ամենաջան Աստ-
ուած՝ ամենաջամբ Աստուած՝
ամենառատ Աստուած՝ ամե-
նառատացուցիչ Աստուած՝ ա-

մենաբերիչ Աստուած՝ ամե-
նատահման Աստուած՝ ամե-
նատահմանիչ Աստուած՝ ամե-
նատանջ Աստուած՝ ամենա-
տանջող Աստուած՝ ամենաս-
փիւռ Աստուած՝ ամենատուն
Աստուած՝ ամենավարժիչ Աստ
ուած՝ ամենավարիչ Աստուած՝
ամենամաքրիչ Աստուած՝ Ա-
մենավայելուչ Աստուած՝ ամե-
նատէր Աստուած՝ ամենատի-
րող Աստուած՝ ամենատեղ
Աստուած՝ ամենատու Աստ-
ուած՝ ամենատոն Աստուած՝
ամենատես Աստուած՝ ամե-
նատեսուչ աստուած՝ ամե-
նապատիւ աստուած՝ ամենա-
բուն աստուած՝ ամենարարիչ
աստուած՝ ամենացող աստ-

ուած՝ ամենացայտ աստուած՝
ամենացայտ աստուած՝ ամե-
նացայգ աստուած՝ ամենա-
ցընծութիւն աստուած՝ ամե-
նացանկ աստուած՝ ամենա-
ցանկալի աստուած՝ ամենա-
փառք աստուած՝ ամենափայլ
աստուած՝ ամենափայլող
աստուած՝ ամենափայլեալ
աստուած՝ ամենափայլիչ
աստուած՝ ամենափոյթ աստ-
ուած՝ ամենափրկող աստուած
ամենափրկիչ աստուած՝ ամե-
նաքաւ աստուած՝ ամենաքա-
ւիչ աստուած՝ ամենաքարող
աստուած՝ ամենաքարողիչ
աստուած՝ անճառ աստուած՝
անճառարքայ աստուած՝ ան-
ճառարքայութիւն աստուած՝

անճառաղաւութիւն Աստ-
ուած՝ անճառաղբիւր Աստուած
անճառարարիչ Աստուած՝ ան-
ճառապենիազ Աստուած՝ ան-
ճառարփի Աստուած՝ անճա-
ռահաւոր Աստուած՝ անճա-
ռախոր Աստուած՝ անճառա-
բարի Աստուած՝ անճառարաց
Աստուած՝ անճառաբուղխ
Աստուած՝ անճառապութ
Աստուած՝ անճառաղօր Աստ-
ուած՝ անճառիմաստ Աստ-
ուած՝ անճառալուր Աստուած՝
անճառաձագ Աստուած՝ ան-
ճառազով Աստուած՝ անճա-
ռողորմ Աստուած՝ անճառա-
չափ Աստուած՝ անճառապա-
տիւ Աստուած՝ անճառավեհ
Աստուած՝ անճառափառք

Աստուած՝ անճառափայլ Աստուած՝ անախտ Աստուած՝ անեզր Աստուած՝ անեղծ Աստուած՝ անըմբռնելի Աստուած՝ անժամանակ Աստուած՝ անլքռելի Աստուած՝ անխարդախ Աստուած՝ անծայր Աստուած՝ անկեղծ Աստուած՝ անհասանելի Աստուած՝ անողջելի Աստուած՝ անմեկնելի Աստուած՝ անյիշաչար Աստուած՝ աննինջ Աստուած՝ անշարժ Աստուած՝ անոխակալ Աստուած՝ անպատմելի Աստուած՝ անկոխելի Աստուած՝ աննեղելի Աստուած՝ անօրինակ Աստուած։

Բարի Աստուած՝ բարեմիտ Աստուած՝ բարի բնութիւն

Աստուած՝ բարեաց բարի Աստուած՝ բարեգութ Աստուած՝ բարեբաշխ Աստուած՝ բարեբարոյ Աստուած՝ բարեխորհուրդ Աստուած՝ բարեաց պարգեւող Աստուած՝ բարեսէր Աստուած։

Գովեալ Աստուած՝ գերիվերոյ Աստուած՝ գերաշարդ Աստուած՝ գոհաբանեալ Աստուած՝ գերապանծ Աստուած՝ գեղեցիկ Աստուած՝ գերագոյն Աստուած՝ գոյացուցիչ Աստուած։

Դատաւոր Աստուած՝ դատաւորաց դէտ Աստուած՝ դիտապետ Աստուած՝ դատաւորիչ Աստուած՝ դաւանեալ Աստուած՝ դասուց վերնոց

Աստուած՝ դեղ կենաց Աստուած՝ դաստիարակող Աստուած՝ դրախտ աստուած։

Երրորդութիւն Աստուած՝ երկինք Աստուած՝ երկնաւորաց Աստուած՝ երկրաւորաց Աստուած։

Զօրաւոր Աստուած՝ զօրեղ Աստուած՝ զուարթնոց Աստուած՝ զարդարող Աստուած՝ զարմանք Աստուած՝ զարմանալի Աստուած՝ զարհուրելի Աստուած՝ զարդաղին Աստուած։

Էրեակ և մի Աստուած՝ էրանեալ Աստուած՝ էական Աստուած՝ էացուցիչ Աստուած՝ էութիւն Աստուած։

Թագաւորաց Աստուած՝

թաքեալ Աստուած՝ թողիչ մեղաց Աստուած՝ թողելոց յարութիւն Աստուած՝ թշնամեաց սատակիչ Աստուած։

ժառանգութիւն Աստուած՝ ժամանակեալ Աստուած՝ ժամանող Աստուած՝ ժամանակաց Աստուած։

Ի սկզբանէ Աստուած՝ ինքնակամ Աստուած՝ ինքնագոյն Աստուած՝ ինքնակալ Աստուած՝ ինքնատար Աստուած՝ ինքնակարող Աստուած՝ ինքնիշխան Աստուած՝ իշխող Աստուած՝ 'ի բարձունս Աստուած՝ իմանալի Աստուած։

Լոյս Աստուած՝ լոյս անստուեր Աստուած՝ լոյս թափանցիկ Աստուած՝ լուսազգեստ

Աստուած՝ լուսաւորիչ Աստուած՝ լուսազարդ Աստուած՝ լուսատու Աստուած՝ լուսաճեմ Աստուած՝ լսող Աստուած՝ լիութիւն Աստուած՝ լցուցիչ Աստուած։

Խոր անքննին Աստուած՝ խաղաղութիւն Աստուած՝ խաղաղարար Աստուած՝ խնամող Աստուած՝ խնամիչ Աստուած՝ խրատիչ Աստուած՝ խանդաղատող Աստուած՝ խորհուրդ Աստուած՝ խորհրդակեր Աստուած՝ խնդրուած Աստուած՝ խորհրդադէտ Աստուած՝ խնդրող Աստուած՝ խնարհ Աստուած։

Ծագումն Աստուած՝ ծնող Աստուած՝ ծագող Աստուած՝

ծարաւելոյ Աստուած՝ ծանուցեալ Աստուած՝ ծանուցիչ Աստուած՝ ծառայից տէր Աստուած՝ ծածկատես Աստուած՝ ծածկագէտ Աստուած՝ ծայր Աստուած։

Կենդանի Աստուած՝ կենդանարար Աստուած՝ կենդանատու Աստուած՝ կենդանացուցիչ Աստուած՝ կերակրող Աստուած՝ կամարար Աստուած՝ կեանք Աստուած՝ կամեցող բարեաց Աստուած՝ կատարեալ Աստուած՝ կառավարող Աստուած՝ կուրաց լուսատու Աստուած։

Հայր Աստուած՝ հօր որդի Աստուած՝ հոգի սուրբ Աստուած՝ հաւատ Աստուած՝ հա-

մերց լեզուատու Աստուած՝
հոգւոց ազատիչ Աստուած՝
հրաժարան Աստուած՝ հրաւի-
րող աստուած՝ հինաւուրց
աստուած՝ հարուստ աստ-
ուած՝ հանուրց աստուած՝
հաւատարիմ աստուած։

Զայն աստուած՝ ձայնող
աստուած՝ ձեռնտու աստ-
ուած՝ ձայնից լսող աստուած՝
ձիր աստուած՝ ձիրաբաշխ
աստուած։

Ղեկավար աստուած՝ ղե-
կապետ աստուած՝ ղանգար
աստուած։

Ճշմարիտ աստուած՝ ճըշ-
մարտութիւն աստուած՝ ճըշ-
մարտասէր աստուած՝ ճար-
տարապետ աստուած՝ ճա-

ռագայթ աստուած՝ ճառա-
գայթեալ աստուած՝ ճոխ
աստուած՝ ճաշակ աստուած՝
ճար աստուած՝ ճանապարհ
կենաց աստուած՝ ճանապարհ
բարեաց աստուած՝ ճառ աստ-
ուած՝ ճոռոմ աստուած։

Մեծարեալ աստուած՝ մե-
ծապատիւ աստուած՝ մաք-
րիչ աստուած՝ մաքրութիւն
աստուած՝ մաքրող աստուած՝
մահու լուծանող աստուած՝
մեղաւորաց դարձ աստուած.

Ցայտնութիւն աստուած՝
յաւիտեան աստուած՝ յաւի-
տենից աստուած՝ յարութիւն
աստուած յուսացելոց աստ-
ուած՝ յուսադրող աստուած՝
յարուցիչ աստուած՝ յառաջ

աստուած ։

Ներելոց յոյս աստուած՝ նորահրաշ աստուած՝ նաւապետ բարի աստուած ։

Շնորհ աստուած՝ շնորհատու աստուած՝ շուրջ աստուած՝ շուրջանակի աստուած՝ շնորհող աստուած՝ շնորհաբեր աստուած՝ շաւիղ աստուած ։

Ողորմած աստուած՝ ողորմութիւն աստուած՝ ուղիղ աստուած՝ ուղղորդ աստուած ուղղորդասէր աստուած՝ ուղղորդապետ աստուած՝ ուղղորդախօս աստուած՝ ուղղորդարան աստուած՝

Զարատեաց աստուած՝ չարաստա աստուած՝ չարամերժ

աստուած՝ չարաբարձ աստուած՝ չարահերձ աստուած՝ չարայաղթ աստուած ։

Պահապան աստուած՝ պահպանիչ աստուած՝ պետ աստուած՝ պետական աստուած պատուելի աստուած՝ պարունակող աստուած ։

Ջահ աստուած՝ ջահալոյս աստուած՝ ջահապայծառ աստուած՝ ջան աստուած՝ ջամբող աստուած՝ ջերմեռանդութիւն աստուած ։

Ռահ աստուած՝ ռահ լոյս աստուած՝ ռատարաշխ աստուած՝ ռատափոյլ աստուած՝ ռեահին քաղցր աստուած՝ ռահավարժ աստուած ։

Սուրբ աստուած՝ սրբու-

թիւն աստուած՝ սարաւօդ
աստուած՝ սէր աստուած՝ սի-
րելի աստուած՝ սահմանադիր
աստուած՝ ստեղծող աստ-
ուած՝ սրբոյ աստուած՝ սոս-
կալի աստուած ։

Վեհ աստուած՝ վեհագոյն
աստուած՝ վայելչութիւն աս-
տուած՝ վերակացու աստ-
ուած՝ վարժիչ աստուած ։

Տէր աստուած՝ տեսող աս-
տուած՝ տիւ աստուած՝ տուիչ
բարեաց աստուած՝ տրտմե-
ցեալոց աստուած ։

Բաբուն աստուած՝ բաբու-
նապետ աստուած՝ բախարար
աստուած ։

Ցնծութիւն աստուած՝
ցանկալի աստուած՝ ցաւոց

բժիշկ աստուած՝ ցողահոս
աստուած։

Փառք աստուած՝ փառա-
ւորեալ աստուած՝ փառահեղ
աստուած՝ փառաբանեալ
աստուած՝ փրկիչ աստուած՝
փրկող աստուած՝ փարթամ
աստուած՝ փարատիչ ցաւոց
աստուած՝ փառազօր աստ-
ուած՝ փառք 'ի բարձունս
աստուած ։

Քահանայապետ աստուած՝
քերովբէանիստ աստուած՝
քաւիչ աստուած՝ քաւութիւն
աստուած՝ քաւարան աստ-
ուած՝ քարոզիչ աստուած՝
քննող աստուած ։

Օրէնք աստուած՝ օրինա-
դիր աստուած՝ օրհնիչ աստ-

ուած՝ օրհնեալ աստուած՝
օրհնաբանեալ աստուած։
Քրիստոսը և ահեղ անուան-
ցըդ զօրութեամբ՝ Տէր Աստ-
ուած ամենակալ, եղիցիս
պահապան ծառայիս։

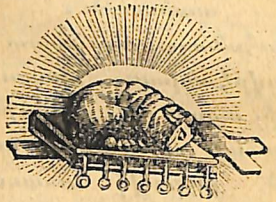

Ահա զառն Աստուծոյ՝
որ բառնայ զմեղս աշխարհի։

ԱՂՕԹՔ

վասն կապանաց, դիւաց, եւ
կախարդաց աղանդաւորաց եւ
վասն դատաստանի յաջողելոյ։

Թագաւոր հզօր, ապաւէն
ծարաւելոց, փրկիչ նեղելոց
որ վասն մեր խոնարհեցար 'ի
հայրական ծոցոյ և առեր մար-
մին 'ի սրբոյ կուսէն Մարիա-
մայ վասն մերոյ փրկութեան,
մատնեցար, ըմբռնեցար, չար-
չարեցար, խաչեցար, և թա-
ղեցար և յարեար 'ի մեռելոց,
և համբարձար փառօք առ
հայր. զարթո զզօրութիւն քո
և եկ 'ի կեցուցանել զգինա

արեան քոյ Տէր. և մի՛ տար դրեալ սատանայի զքո փրկեալս և մի՛ տար բնակութիւն չարին՝ զտաճար անուանդ քում սրբոյ. և մի՛ զլքեալս քեզ մարմին և անդամ թողուլ 'ի կոխումն և 'ի կատականս չարին. այլ զթա 'ի քո արարածս արարչական սիրով. Տէր ողորմեա մեզ, զի 'ի խաչ քո պարծելով պարծեցաք, և պահելով պահեսցէ զմեզ յերեւելի և յաներեւոյթ թշնամւոյն. և լիցի պահապան ծառայիս Աստուծոյ. ամէն։

Զար իշխանքն հալածին,
Որք ընդ ծառայս քո մարտնչին,
Երեւելով նշան Խաչին,
Աներեւոյթք կործանեսցին։

ՍՈՒՐԲ ԱՒԵՏԱՐԱՆՆ ՈՐ ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն Յիսուս, զհետ եղեն նորա կոյրք երկու. աղաղակէին և ասէին. Ողորմեաց մեզ որդի Դաւթի։ Եւ երբեւ եկն 'ի տուն, մատեան առ նա կոյրքն և ասէ ցնոսա Յիսուս. Հաւատա՞յք եթէ կարող եմ առնել ձեզ զայդ. ասեն ցնա՝ Այո՛, Տէր. Յայնժամ մերձեցեալ յաչս նոցա՝ և ասէ. Ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ։ Եւ բացան աչք նոցա. և սաստեաց նոցա Յիսուս՝ և ասէ. Զդոյշ կացէք, մի՛ ոք գի-

տասցէ։ Եւ նոքա եկեալ համբաւեցին զնա ընդ ամենայն երկիրն ընդ այն։ Եւ յեղանեալն նոցա արտաքս, ահա մատուցին առ նա այր մի համր դիւահար։ Եւ յեղանեալն դիւին՝ խօսեցաւ համրն. և զարմացան ժողովուրդքն և ասեն թէ և ոչ երբեք երեւեցաւ այսպիսի ինչ յԻսրայէլի։ Իսկ փարիսեցիքն ասէին, թէ իշխանաւն դիւաց հանէ դա զդեւս։

ՍՈՒՐԲ ԱՒԵՏԱՐԱՆՆ ՈՐ ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

Եւ եկ լուր նորա ընդ ամենայն կողմն գալիլեացւոյ։ Եւ վաղվաղակի եկեալ 'ի ժողովրդենէն, եկն 'ի տուն Սիմոնի և Անդրեայ, Յակոբու և Յովհաննու հանդերձ։ Եւ զքանչ Սիմոնի դներ ջերմացեալ, վաղվաղակի ասեն զնա վասն նորա։ Եւ մատուցեալ յարոյց զնա, կալեալ զձեռանէ նորա. և եթող զնա տենդն և պաշտեր զնոսա։ Եւ երբեւ երեկոյ եղեւ 'ի մտանել արեգականն, բերէին առ նա զամենայն հիւանդս և զշ-

դիւահարս . և էր ամենայն քաղաքն ժողովեալ առ դը-
ռանն ։ Եւ բժշկեաց բաղում հիւանդս 'ի ոչէս պէս ախտից
և դեւս բաղումս ելհան , և ոչ տայր խօսել դիւացն , զի դի-
տէին զնա թէ Քրիստոսն է ։

ՍՈՒՐԲ ԱՒԵՏԱՐԱՆՆ

ՈՐ ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

Եւ եղեւ ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ ել 'ի լեառն կալ յաղօթս , և հանէր զգիշերն 'ի գլուխ յաղօթսն Աստուծոյ ։ Եւ իբրեւ այդ եղեւ՝ կոչեաց զաշակերտսն իւր , և ընտրեաց 'ի նոցանէ երկոտասանս զորս և առաքեալս անուանեաց ։ զՍիմոն՝ զոր և Պետրոս անուանեաց , և զԱնդրէաս զեղբայր նորին և զՅակոբոս և զՅովհաննէս , և զՓիլիպպոս և զԲարթուղիմէոս ։ Եւ զՄատթէոս և զԹովմաս , և զՅակոբոս Ալփեայ . և զՍիմոն

զկոչեցեալն Նախանձայոյզ, և զՅուդա Յակոբայ, և զՅուդա Իսկարիովտացի՝ որ եղեւ իսկ մատնիչ։ Եւ ի՚ջեալ նոքօք հանդերձ՝ ի տեղի մի տափարակ, և ժողով աշակերտացն նորա և բազմութիւն յոյժ ժողովրդեանն, յամենայն Հրեաստանէ և Յերուսաղեմէ՝ և յայնմ կողմանէ, և ի ծովեզերէն Տիւրոսի և Սիդոնի։ Որք եկին լսել ի՚նմանէ, և բժշկել ի հիւանդութենէ իւրեանց. և նեղեալքն յայսոց պղծոյ բժշկէին։ Եւ ամենայն ժողովուրդն խնդրէր մերձենալ ի՚նա, զի զօրութիւն բաղում ելանէր ի՚նմանէ և բժշկէր զամենեսին։

ՍՈՒՐԲ ԱՒԵՏԱՐԱՆՆ ՈՐ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

Յետ այսորիկ ոմն էր Հրեից, և եկ Յիսուս Յերուսաղէմ։ Եւ էր Յերուսաղէմ ի պրոպատիկէ աւազանին որ կոչէր եբրայեցերէն Բեթհեզդայ հինգ սրահ։ Յորս անկեալ դնէր բազմութիւն յոյժ հիւանդաց, կուրաց, կաղաց, դօսացելոց, որք ակն ունէին ջրոյն յուզելոյ։ Եւ հրեշտակ տեառն իջանէր ըստ ժամանակի յաւազանն, և յուզէր զջուրսն. և որ նախ ի՚ շարժումն ջուրցն իջանէր յաւազանն՝ բժշկէր, ոչ ունելով նշան հիւանդութեան։ Եւ

անդ էր այր մի, որոյ երեսուն
և ութ ամ էր 'ի հիւանդու-
թեան իւրում։

Զնա երբեւ եսես Յիսուս
զի անկեալ դնէր, և գիտաց
եթէ բազում ժամանակք են
այնուհետեւ, ասէ ցնա. կա-
մի՞ս ողջ լինել։ Պատասխանի
ետ նմա հիւանդն. Տէ՛ր, ոչ
զոք ունիմ, թէ յորժամ ջուր-
քըն յուզեցին, արկցէ զիս
յաւազանն. և մինչ ես դան-
դաղիմ, այլ ոք քան զիս յա-
ռաջագոյն իջանէ։ Ասէ ցնա
Յիսուս. Արի՛, առ զմահիճս
քո և դնա։ Եւ ողջացաւ այ-
րըն, և յարեաւ, էառ զմա-
հիճս իւր և շրջէր. և էր շա-
բաթ յաւուրն այնմիկ։

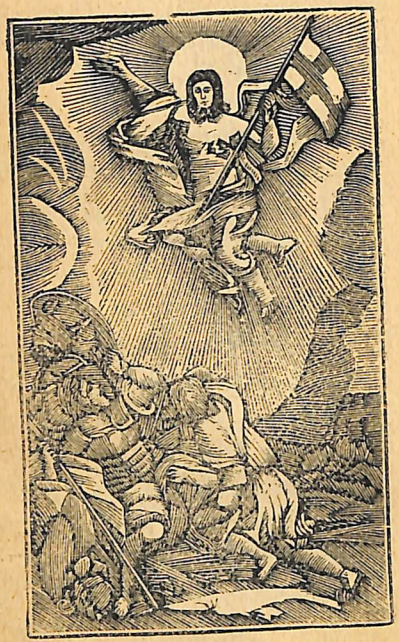

ԴԱՐՁ
ԿԻՊՐԻԱՆՈՍԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

Ես Կիպրիանոս ծառայ Աստուծոյ, յԱնտիոք քաղաքէ, ազգաւ Հելլենացի, առն հեթանոսի որդի. անուն հօր իմոյ Եդեսիա, և մօր իմոյ Կղոդիա. յորժամ ծնայ ես յորովայնէ մօր իմոյ, ծնողք իմ նուիրեցին զիս յուսումն դիցի՝ լինել պաշտօնեայ կռոց, և ետուն զիս յուսումն գիտութեան, և զամենայն ուսայ զկախարդական գիրս առաւել քան զՍիմոն և զՆաքովը, և եղէ հասու ամենայն հնա-

րագիտութեանց . բազում
անգամ ելանէի յօդս , և կա-
խարդութեամբ գնայի 'ի վե-
րայ ծովու . և էին 'ի հրամանս
իմ՝ ամենայն գունդք դիւաց.
և զոր ինչ խորհէի՝ առ ժա-
մայն կատարէր ։ ելանէի յա-
պարանոն , և առնէի զչուիլս
արեգականն և զլուսնին յե-
րեսս իմ , և երեսք իմ փայ-
լէին իբրեւ զարեգակն , ես
կատարէի զկամս դիւաց մե-
ծաւ ուրախութեամբ , և էի
մոլորեալ 'ի գործս չարութ-
եան , և ոչ ճանաչէի զԱստ-
ուած , և զամենայնսն գայ-
թակղեցուցանէի յաղագս չար
արուեստին իմոյ . զամանս ա-
չացաւ առնէի , զամանս գըլ-

խացաւ , զամանս քամոտ , զա-
մանս ջերմոտ , զամանս հի-
ւանդ , զամանս յաղգայ վա-
րէի , զամանց զգոյն յերեսացն
շրջէի , զամանց զմիտս մոլորե-
ցուցանէի , զամանս ատելիս
առնէի իւրեանց ազգին , զայր
և զկին արկանէի ընդ միմ-
եանս , և տայի նոցա ատել
զմիմեանս , և զայլ բազում
չարիս դիւականս առնէի 'ի
վերայ երկրի . և այնչափ հր-
մուտ եղէ դիւացն՝ զի ոչ մի-
նաց ։ գործ և ոչ խորհուրդ
զոր ոչ գիտացի , գիտացի և
զբազմութիւն դիւաց , զի որ-
պէս ջուր որ ելանէ յաղբերայ՝
այնպէս ելանեն դեւք և պատ-
րեն և խաբեն զորդիս մարդ-

կան . զոր Տէր Աստուած հեռացուցէ 'ի ծառայէս Աստուծոյ ։

Եւ կապէի կախարդութեամբ իմով զերկինս՝ որ ոչ տայր զանձրեւ . զերկիր՝ որ ոչ բուսուցանէր զսերմանիս իւր . զարեգակն և զլուսին և զաստեղս հաստատութեան . ըզծառս՝ որ ոչ տային զպտուղս . զծով՝ որ ոչ տայր զալիս իւր , զձկունս՝ որ ոչ լողային 'ի ծովս . զգեստս՝ որ ոչ գնային . զաղբիւրս՝ որ ոչ բղխէին . ըզթռչունս՝ որ ոչ վերանային յօդս . զանասունս՝ որ ոչ յըզանային զյղիս՝ որ ոչ ծնանէին . զկանայս՝ որ ոչ յղանային . զեռունս՝ որ ոչ զեռ-

ռային . զվաստակաւորս՝ որ ոչ վաստակէին . զվաճառականս՝ որ ոչ վաճառէին . զոգին , որ ոչ թնդայր . և կապէի զերկինս օդոքն և զերկիր ամենայն զեռնոք , որ ոչ անցանէին ընդ հրամանս իմ . հազար հարիւր եօթանասուն երկու աղանդք կանանց և կախարդաց , և արանց աղանդաւորաց ։ Արձակ երիտասարդ մի որոյ էր անուն Ագաւիդոս , ցանկացաւ գեղեցիկ կուսի միում որոյ անունն էր Յուսթանէ , առնուլ զնա 'ի կնութիւն և ոչ կարէր . և առաքեաց բազում պատուական ինչս , ոսկի և արծաթ և զ եղեցիկ հանդերձս , և կոչ-

սըն ոչ հաւանեցաւ և դարձոյց անարգանօք. և առեալ երիտասարդն զամենայն ինչս գնաց առ Կիպրիանոս, և նա ասէ. Ես դարձուցանեմ զնա 'ի կամս քո. և առաքեաց զմի 'ի դիւացն առ Յուստինէ, և նա սուրբ աղօթիւքն հալածեաց զնա. և ապա առաքեաց զդեւն պոռնկութեան, և եղեալ դիւին 'ի կերպարանս կնոջ պառաւոյ, և գընացեալ 'ի դուռն սուրբ կուսին 'ի գիշերի և ասէ. Մի՛ դուստր իմ՝ զայս գիշեր ընդ քեզ կայցից յաղօթս. և մնացեալ դեւն առ կոյսն և կային յաղօթս զողջոյն գիշերն միաբան. և ապա ասէ սատանայ.

մի՛ դուստր, 'ի կուսութենէ՞ մի՛ ելցէ վարձս ընկալեալ։ Եւ աթէ չէր ամուսնացեալ, ո՞ւստի էին նախահարք. մարգարէք, առաքեալք, հայրապետք. եկ երթիցուք առ մեծն Կիպրիանոս և ամուսնացիր, և ապա իմայեալ կուսին երթէ դիւական էր բանն, եհան զնշան խաչին 'ի վերայ մարմնոյ իւրոյ, և կնքեաց զանձն, և դեւն հալածեցաւ և աներեւոյթ եղեւ ահիւ և դողութեամբ, և գնաց առ Կիպրիանոս։ Եւ Կիպրիանոս ասէ ցդեւն. զի՞ նչ ելցէ զի երկիւղիւ դողաս և սասանիս. ասէ դեւն. Ցեսի զնշան խաչին և երկիւղիւ դողամ և սա-

սանիմ։ Ասէ Կիպրիանոս, Զի՞նչ իցէ նշան խաչին որ զարհուրեցուցանէ զքեզ։ Ասէ դեւն ցկիպրիանոս. Երդուիր զի ոչ ուրանաս զմեզ, և ես ասեմ քեզ զամենայն խորհուրդս մեր և զնշան խաչին։ Եւ երդուաւ Կիպրիանոս 'ի տուտ և 'ի սնոտի պաշտամունս նոցա՝ եթէ ոչ ուրանամ զձեզ։ Եւ սկսաւ դեւն պատմել մի ըստ միոջէ զամենայն և ասէ։

Աստուած զմարդ արար 'ի հողոյ, զԱդամ. և ասէ. Եկայք հրեշտակք և հրեշտակապետք, երկիրպագէք ձեռագործին իմում Ադամայ. այլ դասք դիւաց հպարտացան և ոչ խոնարհեցան երկիրպա-

գանել Ադամայ. բարկացաւ Աստուածութիւնն և զերկինս պատառեաց և զդիւացդունդրս 'ի վայր ելից, զանթիւ զօրս մեր. և շինեցաք ապարանս և դժոխք անուանեցաք, և զհոգիս արդարոց և մեղաւորաց մինչեւ ցՅովհաննէս Մկրտիչ, զամենայն ըմբռնեցաք և 'ի դժոխս ածաք։ Յետոյ առաքեաց Աստուած զՈրդին իւր Միածին՝ որ եկն և ծնաւ 'ի սուրբ կուսէն Մարիամայ Աստուածածնէն, ըզմեռեալս յարոյց, զբորոտս սրբեաց, զկաղս գնացոյց, ըզկուրս լուսաւորեաց և զայլ բազում սքանչելիս արար. մատնեցաւ 'ի Յուդայէ և խա-

չեցաւ 'ի Հրէից և թաղեցաւ և յարեաւ 'ի մեռելոց, և խաչին իւրով զդժոխս աւերեաց և համբարձաւ առ Հայր յերկինս, և գալոց է միւսանգամ դատել զկենդանիս և զմեռեալս, և խաչին իւրով լուսաւորէ զամենայն արարածս։ Հաւատացեալքն ուրախ լինին և ուրացողք կոծեսցին։

Այս է նշան խաչին զոր տեսանեմք և զարհուրիմք և սոսկամք. և ապա Կիպրիանոս 'ի միտս իւր եկեալ ասէ. Եթէ նշան խաչին այդչափ զօրութիւն ունիցի, ապա խաչեալն ո՞րչափ եւս առաւել։

Եւ հաւատամ 'ի Քրիստոս, և 'ի զօրութիւն խաչին, և Աստուած Հայր ամենակալ՝ զի նա միայն է ճշմարիտ Աստուած, և կուռքն դեւք են և սատանայ։ Եւ ապա այրեաց զամենայն զիրս կախարդութեան իւրոյ, գնայ առ Եպիսկոպոսն քաղաքին, և մկրտեցաւ և ձեռնադրեցաւ քահանայ, և զկնի աւուրց՝ Եպիսկոպոս. և զաղօթս արար և ասէ. Տէր Աստուած իմ, սիրեցի զքեզ և ծանեայ 'ի ձե-

ուրն սուրբ հայրապետին Մատթէոսի և Յուստինեայ կուսին զզօրութիւն խոչի քո. ողորմած Աստուած, ողորմ եայ ինձ որպէս աւազակին. քաւեա զիս որպէս զՁաքէոսն. արդարացո զիս որպէս զմաքսաւորն. հան զիս 'ի գրբոյ մեղաց՝ որպէս զԵրեմիա և զԴանիել 'ի գրոյ բանտին. զի՝ զոր յինէն զբռնութիւն թշնամւոյն՝ որպէս զհուր երկոյ մանկանց 'ի Բաբելոնի հողմաբեր յողովն օրհնութեան։

Եւ զոր յառաջն կապեի չար և դիւական ազանդօք, այժմ արձակեալ եմ զամենայն կապեալսն հրամանաւն Աստուծոյ. կացցեն երկինք և երկիր 'ի հաստատութեան իւրեանց. հող զբոյս դալար բուսուցէ. ծառք զպտուղս իւրեանց տացեն, և զամենայն կապեալքն արձակումն առցեն յանուն Ամենասուրբ Երրորդութեանն Աստուծոյ։

Երդմնեցուցանեմ զքեզ, սատանայ, անուամբն Աստուծոյ Յիսուսի Քրիստոսի Տեառնն մերոյ, և 'ի հաղար և մի անունն Աստուծոյ, որ զԱդամն և զԵւա բարկացոյց, և զինն դասս հրեշտակաց՝ որ Եղանեն և Իշանեն յԱդրիպոլիս քաղաք, և յանուն սերովբէից՝ որ կան 'ի սպասաւորութիւն Որդւոյն Աստուծոյ, և աքօղելով ծածկեն զե-

լեսս իւրեանց և երգեն, Սուրբ
Սուրբ, Սուրբ, Տէր զօրու-
թեանց, լի են երկինք և եր-
կիր փառաւք քո։

Երդմնեցուցանեմ զձեզ,
դուք չարք և որդիք սատա-
նայի, որ էք օգնական ամե-
նայն կախարդաց և չարագոր-
ծաց. երդմնեցուցանեմ զձեզ
դուք 'ի դեղեցկութիւն Ադա-
մայ, 'ի վայելչութիւն դրախ-
տին, 'ի խնարհութիւն ամե-
նայն սրբոց, և 'ի սէր ամենայն
մարտիրոսաց, 'ի պատարագն
Աբելի 'ի կոչել զանուն տեա-
ռըն Ենովայ, յարդարու-
թիւն Նոյի, 'ի քահանայու-
թիւն Մելքիսեդեկի, 'ի հա-
ւատս և հիւրընկալութիւն

Աբրահամու, 'ի կապանսն Սա-
հակայ, 'ի պատրանն Յակով-
բայ, 'ի դեղեցկութիւն Յով-
սեփայ 'ի համբարձումն Եղիա-
յի, 'ի հնազանդութիւն Եղի-
սէի, 'ի տախտակն Մովսիսի,
'ի պատմուճանն Ահարոնի,
որ զարդարեալն էր երկոտա-
սան ակամբք, որ օրինակ էին
երկոտասան Առաքելոցն Քրի-
ստոսի. 'ի քնարն և 'ի Սաղ-
մոսն Դաւթի, 'ի մատանին
Սողոմոնի, 'ի գաւազանն Մով-
սիսի, և յաղօթսն Ահարոնի,
յաւետիսն Գաբրիէլի զոր ետ
սուրբ կուսին Մարիամու. 'ի
ծնունդն և 'ի մկրտութիւնն
Յիսուսի Քրիստոսի որ մկրտ-
եցաւ 'ի Յորդանան ի Յով-

հանեմ, և 'ի սուրբ հրամանն
որ հրամայեցին անդամալու-
ծին թէ՝ արի, առ զմահիճս
քո, և 'ի թուքն որ երայ զա-
ջոս կուրին, և 'ի գալուստն
յաւանակաւ յԵրուսաղէմ, 'ի
յարութիւնն Ղազարու, 'ի
մատնումն և 'ի խաչելութիւն
Քրիստոսի, 'ի գեղաղարդն և
'ի բեւեռն Քրիստոսի, 'ի փշե-
ղէն պսակն և 'ի հեղումն ար-
եան Որդւոյն Աստուծոյ որ
հեղաւ 'ի վերայ սուրբ խաչին։

Երդմնեցուցանեմ և կա-
պեմ և հալածեմ զձեզ դեւք
չարք, յարութեամբն և համ-
բարձմամբն Քրիստոսի, և 'ի
գալուստն՝ Հոգւոյն սրբոյ, և
այլակերպութեամբն Քրիստո-

սի որ այլակերպեցաւ 'ի Թա-
փոր լերինն. ոչ ունիցք իշխա-
նութիւնք դեւք և աղանդք և
կախարդութիւնք արանց և
կանանց մերձենալ 'ի ծառայս
Աստուծոյ։

Երդմնեցուցանեմ զձեզ 'ի
բանն անսպառ, 'ի լոյսն ան-
ճառ, 'ի թագն անպատում՝
որ հրեշտակացն զարհուրելի,
'ի թագաւորն սոսկալի, մա-
տանին Սողոմանի, 'ի կապան-
սն պղնձիս, 'ի տախտակն
Մովսիսի՝ գրեալ մատամբն
Աստուծոյ, յաղօթսն Ահա-
րոնի, 'ի պատմուճանն ցան-
կալի, 'ի սուրբն Սինայ, 'ի
քառասնօրեայ պահս Մովսի-
սի, 'ի սուրբ արիւն մանկանցն

Բեթլեհեմի, յարդարութիւն
Նոյի, 'ի հաւատս Ղովսայ, 'ի
կարգն Մելքիսեդեկի, յա-
ւետիան Գաբրիէլի, յաթոռն
Չորեքկուսի՝ որոյ մի կողմն
մարդոյ էր նման խնամանոյ և
բանաւորի, մին 'ի կերպա-
րանս էր առիւծու՝ որոյ տե-
սին հուր կիզելի, մին տհեղ
և աքանչելի և զտեսիլ հրեղէն
եղին ունէր, միւսն ունէր ըշ-
թեւ արծւոյ ահաւոր տեսչ-
եամբ քան զամենայն և զար-
մանալի, որոյ վերայ նստեալ
բազմէր Տէրն և Աստուած ա-
մենայնի. ուր այս անուանք
սուրբք յիշեսցին, գիւք և հր-
ամանք պատահին, չարն 'ի
բաց միշտ հալածի, կապանք

և յուռութք լուծանին 'ի ծա-
ռայից Աստուծոյ. ամէն։
Ցոյց մեզ Տէր զողորմու-
թիւնս քո, և զփրկութիւնս
քո տուր մեզ։
Որպէս զի մեծ են գործք
քո Տէր, և յոյժ խոր են խոր-
հուրդք քո։

ԱՂՕԹՔ

Երանելւոյն Յովհաննու Գառնեցւոյ ասացեալ առ սուրբ Աստուածածին։

Աստուածածին մայր Քրիստոսի և ծնող միածնի Հօր. բարձող անիծից և պարծանք ազգի մարդկան։ Յերկնային զօրացն երանեալ և հողեղինացս օրհնաբանեալ. միջնորդ Աստուծոյ և մարդկան, հաշտարար ընդ արարածս. թագ և պսակ կուսից և համարձակ բարեխօս վասն մեղաւորաց։ Մեղուցեալս ամենայնի անկանիմ՝ առաջի քո, և աղաչեմ զքեզ իբրեւ զնոյն ինքն զմարմնացեալն 'ի քէն. բարեխօսեա վասն իմ՝ առ բանն

Աստուած զոր ծնար մարմնով. զոր կերակրեցեր զկերակրիչն ամենայն կենդանեաց։

Աղաչեա վասն մեր զանդրանիկդ քո։ Կաց կանգուն առաջի նորա ցուցմամբ սուրբ սեանցդ։ Կացո առաջի նորա միջնորդ և բարեխօս ըզմանկութիւն իւր. զկաթամբ անանձն որպէս մանուկ. զուսովդ բառնիլն. զդրկոք կրգուիլն. զրթամբք համբուրիլն. զողջագուրիլն որպէս տղայ. զերթ և զեկն քո ընդ նմա. յեգիպտոս և 'ի Նազարէթ և յամենայն տեղիս. զարամութեամբ տադնապիլն քո վասն նորա 'ի ժամ չարչարանացն. զյանձնարարութիւն քո առ

Յովհաննէս, յորժամ հեղուսեալ կայր վշտաբ 'ի վերայ խաչին. զդառն արտասուսն քո զոր վասակօրէն հեղուիր յորժամ տեսանէիր զնա վանդեալ 'ի վերայ խաչին. վասն որոյ մատնատատան տառապէիր կսկծակոծ, վասն չարչարանացն. վասն սաստիկ ծարաւմանն. վասն ճաշակման լեղւոյն՝ քացախին. վասն տեսանելոյն զքլտնատեսակ արեան իջումն. վասն իջուցանելոյն 'ի խաչէն արիւնազան մարմնովն. վասն դիաղարդեալ դնելոյն 'ի սուրբ դերեզմանն։

Աղաչեմ զքեզ մայր լուսոյ. հայցեա զթողութիւն մեղա-

ւորիս։ Դիր աղերս առաջի նորա զամենակիրս չարչարանաց իւրոց զոր վասն իմ կրեցեայ բարերարն և մարդասէրըն։ Ցիշեցս սուրբ կոյս զայսքան չարչարանացն, զի թերեւս ողորմեսցի և ներեսցէ բազմամեղիս, և չնչեսցէ ըզձեռագիր իմոց յանցանաց։ Եւ իւր անմեղ մատամբն և սուրբ արեամբն դրոշմեսցէ զգերեալս 'ի դպրութիւն կենացն անվախճանելոյ ընդ ամենայն սուրբս իւր։

Եւ քեզ երկրպագութիւն 'ի մեղուցեալ սգուոյս, ամենասուրբ կոյս, բարեխօս լեր ծառայիս Աստուծոյ. ամէն։

ԱՂՕԹՔ

Երանելւոյն Յովհաննու Գառնեցւոյ վասն ճանապարհի։

Առաջնորդ կենաց ճանապարհ ճշմարտութեան տէր մեր Յիսուս Քրիստոս։ Որ առաջնորդեցեր Յովսեփայ յԵգիպտոս, և Իսրայելացւոց ընդ ծովն կարմիր, և Մովսիսի 'ի լեառն Սինէական, և ժողովրդեանն յերկիր պարգեւացն, և Կղէոփասացն ճանապարհակից եղեր յեմմաուս։

Աղաչեմ զքեզ Տէր առաջնորդեա ինձ և եղբարց իմոց գնալ խաղաղութեամբ զառաջիկայ ընթացս. փրկեա

յերեւելի և յաներեւոյթ թշնամւոյն, և բարի առաջնորդեա 'ի դէմ եղեալ 'ի տեղին. զի դու ես ճանապարհ և ճշմարտութիւն և կեանք մեր և քեզ փառք և երկրպագութիւն այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից։

ՍԱՂԵՐՍ

ՎԱՍՆ ՁԱՒԱԿ ԾՆԱՆԵԼՈՅ

Աստուած բոլորից, անճառ մեծութիւն, հզօր զօրութիւն, ամենակարող բարերարութիւն։ Առ քեզ հայի ամենայն ակն տեսողի։ Նայեաց 'ի պաղատանս հառաչմանն ձայնի քոյոյ ծառայից և աղաչեցոյ. որպէս Աննայի լուար հեծութեան, և ետուր նմա զմեծն Սամուէլ. և Յովակիմայ և Աննայի զամենօրհնեալն Մարիամ. և Զաքարիայի և Եղիսաբեթի պարգեւեցեր զաւակ զսուրբ Կարապետն և զՄկրտիչն Յովհաննէս։ Նոյն ողորմութեամբդ քո

պարգեւեա և տուր սոյա զաւակ բարի ծառայիս Աստուծոյ. ամէն։

Զայն բարբառոյ յանապատի, Սուրբ Յովհաննէս դու ամբոդի. Անմեղ գառինն անարատի, Վկայ եղեր դու կրկնակի։

Բարեխօսութեամբ սրբոց մարգարէիցս Մովսէսի և Ահարոնի, Նաթանայ և Սամուէլի, Դաւթի, Ամոսայ, Միքիասայ, Աբդիասայ, Յովնանու Նաում ընդ Ամբակումի, Սոբոնիայ և Անդէի, Մաղաքիայ ընդ Դանիէլի, Զաքարիա ընդ Եղեկիելի, և ամենայն սրբոց դասու. պահպան լիցին ծառայիս Աստուծոյ. ամէն։

ԱՂԵՐՍ

ԱՌ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՆՈՍ ՆԱԽԱՎԿԱՑՆ

Ի քէն հայցեմք արտասուագին.
Նախավկայ Տեառն արարչին.
Սբ. Ստեփաննոս բացողերկնին.
Տեսող զՔրիստոս յաջմէ Ծնողին.
Լեր բարեխօս արեամբ քոյին.
Տալ մեզ հանգիստ իյանկողնին
Արթուն լինել յառաւօտին.
Բարեբանել զլոյսն անքննին:

ԱՂՕԹՔ

ԶՕՐԱՒՈՐ ԱՌԵՐԿՆԱՑԻՆ ԶՕՐՍ

Ամենեղ անմահ արարչին ըս-
պասաւորք անմարմինք՝ վե-
րին զօրացն դասակետու-
թիւնք։ Աթոռք, Քերովբէք
և Սերովբէք, Տէրութիւնք,
Զօրութիւնք եւ Իշխանու-
թիւնք, Պետութիւնք, Հրեշ-
տակապետք և Հրեշտակք,
Միքայէլ և Գաբրիէլ, Պետք
վերնական զօրացն դասուց.
որք անլռելի ձայնիւ փառա-
բանութիւն մատուցանէք Ա-
մենասուրբ Երրորդութեանն,
և երեքորբեան ձայնիւ եղա-
նակէք զերգս ասելով, ողոր-

մեա դու ստեղծեր մի՛ կորուսաներ. զգործս ձեռայ գոյ մի՛ անտես առներ. օգնական և պահապան լերուք ծառայիս Աստուծոյ. ամէն։

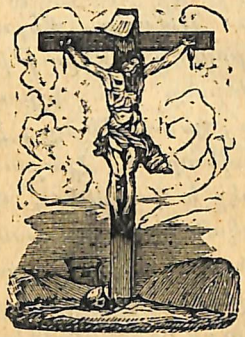

ԱՂՕԹՔ
ԱՌ ՍՈՒՐԲ ՋԻՆԱՒՈՐՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Բարեխօսութեամբ սուրբ զօրավարացն, սրբոյն Սարգսի զօրավարին և որդւոյ նորա Մարտիրոսին, և սրբոյն Թէոդորոսի զօրավարին, Գէորգայ զօրավարին և Մերկերիոսի զինաւորին. Անդրէի զօրավարին, և չորից զինուորացն՝ Բասոսի Եւսեբի Եւտիքի և Բասիլիդեայ. Սրբոյն Մինասայ, Երմոգինեայ և Գրաբոսի, և սրբոց Աստվածանց. Ոսկեանց և Սուքիասանց, Խարիթեանց և այլ ամենայն սրբոյց բարեխօսութեամբնպահեա զծառայս քո. ամէն։

ԱՂՕԹՔ

ՎԱՍՆ ԱԿԱՆ ՁԱՐԻ

ԵՒ

ԼԵԶՈՒԻ ՁԱՐԻ

Տէր Աստուած մարդասէր, մարդասիրի հօր որդի, դու ես պահապան և օգնական յուսացելոցս 'ի քեզ ողորմութեամբ քո 'ի ծառայս, և պահեա անվրդով 'ի չարէ և անսայթաք յորոգայթէ երեւելի և աներեւոյթ թշնամւոյն. պահեա 'ի չար աչաց և 'ի չար լեզուէ, 'ի սրոյ և յամենայն հարուածոց երեւելեաց և անհերեւութից պահեա զծառայս քո. ամէն։

ԱՂՕԹՔ

ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻ

Աղաչեմ զքեզ Քրիստոս փրկիչ աշխարհի. հայեա յիս և ողորմեա և չնորհեա նեղութեանս բազումանօրէնութեան իմոյ. քանզի անարդեցի զամենայն բարիսն զոր արարեր ինձ 'ի մանկութենէ իմմէ. զի զախմնարս և անիմաստս արարեր անօթ գիտութեան։

Ցաճախեաց յիս զչնորհս քո, և լայոյց զքաղց իմ և ըզծարաւ իմ զովայոյց, և լուսաւորեաց զխաւարեալ միտս իմ, և ժողովեաց 'ի մոլորութենէ զխորհուրդս իմ և ելից 'ի ծոց իմ. վասն որոյ անկեալ երկիրպագանեմ առաջի քո՝

խոստովան եղեալ զբարերարութենէ քումմէ, և աղաչեմ դադարեցո առ իս զխոստումն շնորհի քո, և պահեա զնա 'ի դանձի քում. զի դարձեալ տացես ինձ զնա յաւուրն յայնմիկ։ Մի՛ բարկանար ինձ մարդասէր զի ոչ հանդուրժեմ սպառնալեաց քոց. յաղագս որոյ և աղաչեմ ժըառելով, զի առաւել քան ըզչափն յաճախեաց յիս շնորհն քո. վասն զի և լեզու իմ տըկարացաւ ոչ կարելով խօսել զնմանէ. հիացան և միտք իմ ոչ բերելով զրաղմութիւն աղեաց նորա։ Կերպարանք և ճառագայթ օրհնելոյ հօրդ, դադարեցո առ իս 'ի հոսա-

նաց նորա. զի իբրեւ զհուր բորբոքեալ բոցակիզեսցէ զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ. և անդր դարձեալ պարգեւեա ինձ զնա և կեցո զիս յարքայութեան քում. մի՛ յիշեր զանօրէնութիւնս իմ. յանդգնիմ և հայցեմ. տուր ինձ զանդրուածս իմ, և արա առիս օթեւան օրհնեալ հարրքով յաւուր յայանութեան քո, շնորհեա ինձ, Քրիստոս, զյայցուածս իմ, զի դու միայն ես տուիչ կենաց իմոց, և քեզ ընդ Հօր հոգւովն սրբով փառք այժմ և յաւիտեանս. ամէն։

ՄԱՂԹԱՆՔ

ԱՌ ՍՈՒՐԲ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉՆ ՄԵՐ

Լուսաւորիչ հայր պարծանաց, ընկալ զբանս զայս մաղթանաց. և աղաչեա զՀայրն փառաց, ջնջել զգիր մեր յանցանաց։ Ամէն և բարեխօսութեամբ երիք հարիւր ութ և տասն հայրապետացն և ուղղափառ եպիսկոպոսացն. աղօթիւք պահեա տէր Աստուած զծառայս քո. ամէն։

ԱՂՕԹՔ

ԱՌ ԴՐԱՆ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՍՐԲՈՅ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՈՍԿԵԲԵՐԱՆԻ

Տաճար Աստուծոյ և բնակարան սուրբ հոգւոյն, 'ի քէն սուրբ աւազանաւն կոչեաց յորդեգրութիւն Հօրն երկնաւորի։ Այսօր 'ի քեզ կազմեցաւ պատարագել զառն անարատ։ Եւ ես դիմեալ եկի առ դուրս քո. և աղաչեմ զքեզ, մաքրեա զիս վերստին լուացմամբ, և սրբեա 'ի մեղաց և արա արժանի մնանել առաջի սրբոյ սեղանոյդ յերկրպագութիւն։

ԲԱՆ

Սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյն ընդդիմամարտ դիւաց այս նը-ւագ աղօթից եւ դիւասարսուռ ջերմեռանդնալ ախտաւորութեանց Աստուծով փարատիչ.

Արդ՝ այսքանեաց անբաւից հրաշից հանդերձիչ Հայր ամենասաեղծ ։ Անուանդ ահաւոր, ձայն սարսափելի, կոչումն ընտանի, բան համբուրելի, աղդումն սքանչելի, հրաման սոսկալի, էութիւն անքննելի, գոյութիւն անճառելի, իսկութիւն անբաւելի, զօրութիւն անքննելի, կամք ամենաբարի, տէրութիւն անսահմանելի, մեծութիւն անչափելի, բարձրութիւն ան-

բովանդակելի, որքանութիւն անկշռելի, առաւելութիւն անհասանելի, պատճառ որդւոյ հայրութեամբ այլ ոչ նախադրութեամբ ։

Քեզ և 'ի ձեռն քոյդ անպարագիր զօրութեանդ սաստեա տագնապող և դիւական տենդիս ջերմութեան, զոր սպրդեալ մուծաւ ընդ մեղաց, զի փախիցէ 'ի մարդոյս զարհուրեալ 'ի սխրալի և յամբաւելի արեանդ վտակի գառինդ երկնաւորի, որով սրսկեալ միանգամ 'ի միջոցս ջենաւորս հանայն մաքրեցաք։ Եւ արդ՝ յայս պատկառելի խոնարհութենէ արարչակերտս խորհրդոյ՝ ամաչեցցէ սա-

տանայ 'ի գործս չարեաց խու-
ռոյն հրեշտակաց։ Ցանկեսցի
և հալածեսցի, հեռացեալ և
արտաքս առաքեալ 'ի չինուա-
ծոյ խորանէ քումդ բնակու-
թենէ յարտաքին խաւարն։
Եւ ընկեալ մաքրեա ձարտա-
սուս ողբոյ 'ի դիմաց մերոյ.
և զհառաչումն ձայնի հեծու-
թեան 'ի սրտից մերոց։ Եւ յի-
շատակաւ հարման հեղուսից,
քստմնափուշ, տաժանատե-
սիլ ոգեպահանջից, որով
պնդեցաւ միածինդ քո յաշ-
տարակ խաչին, ցաւեսցի չա-
րին։ Եւ 'ի կողահերձ սայրա-
սուր սլաքէ ուժգին բաղխմա-
նէ՝ որով զվէրն մեծ ընկալաւ,
խոցառ սատակեսցի սկզբնա-

բարն մահու։ Եւ զի խոնարհ-
հեցոյց զգլուխն գլուխ յա-
ւանդելն զհոգին 'ի ծոց քո
բարձրեալ, ապստամբութիւն
անբարի բարուցն բելիարայ 'ի
կոր կործանեսցի յամենայնիւ
հերքեալ 'ի կորուստ։ Եւ զի
զոզեալ ծածկեցաւ անմահն
իսկութիւն յորովայնի երկրի,
այսու ամենաբարձեալն հր-
պարտութիւն կարծեալ գո-
ռոզին 'ի յատակս մահու դը-
ժոխոց մթին ստուերին յառ-
եալ դիտեսցէ։ Եւ յիշեսցէ
զառաջին հարուածն անբժշ-
կական, որով մահացու դի-
մամարտութիւն թունկոյ վի-
շապին՝ կենարարն կրիւք ա-
մենազօրին։ Վասն զի 'ի փա-

ռբս քո հայր ողորմութեան
իբր 'ի գովեստ որդւոյ քո
հոգւովդ սրբով զայս խոստո-
վանիմք։ Քանզի ոչ պիտակ
ինչ սոսկզօրութիւն ունի ըզ-
միւսէն՝ առ մի խորհրդականն
խորութիւն։ Այլ զանսկիզբն
բանդ անցաւոր ընդ ժամա-
նակդ հօր վառաւորեմք։ Եւ
քեզ միայնոյ սուրբ Երրոր-
դութեանդ, հաւասարապա-
տիւ տէրութեանդ հոմանքուն
անբաժին ինքնութեանդ, օրհ-
նաբանութիւն՝ գոհութիւն՝
զօրութիւն՝ և անճառ վայել-
չութիւն մեծութեան՝ բարե-
վիճակ հարթութեան՝ զուգա-
կշիռ հաւասարութեան յա-
ւիտեանս, ամէն։

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑՒՈՅՆ

ՁՕՐԱՒՈՐ ԸՆԴԴԷՄ ԱՄԵՆԱՅՆ ՁԱՐԵԱՅ

Բ-Ն ԺԲ.

Ընկալ քաղցրութեամբ,
տէր Աստուած հզօր, զդառ-
նացողիս զաղաչանս։ Մաւիր
գթութեամբ առ պատկառ-
եալս դիմօք։ Փարատեա, ա-
մենապարդեւ, զամօթական
տխրութիւնս։ Բարձ յինէն,
ողորմած զանբերելի ծանրու-
թիւնս։ Անչրպեսեա, հընա-
բաւոր, զմահացու կրթու-
թիւնս։ Աւարեա, միշտ յաղ-
թող, զվաթողին հաճութիւ-
նըս։ Բացադրեա, վերնային,

զմոլելոյն մառախուղ։ Կնքեա,
կեցուցիչ, զկորուսչին ընթացմունս։ Ցրուեա, ծածկասես,
զրմբռնողին չար դամունս։
Խորտակեա, անքնին զմարտողին դիմեցմունս։ Ցեառնազրեա քո անուամբդ զլուսանցոյց երդ յարկիս։ Պարփակեա քո ձեռամբդ զառաստաղ տաճարիս։ Գծագրեա
քո արեամբդ զմուտ սեմոյ
սենեկիս։ Կերպացո զքո Նըշանդ 'ի հետս ելից մաղթողիս։
Ամրացո քո աչովդ զհանդըստեանս խչտիս։ Մաքրեսցես 'ի
յաղբից զծածկարան անկողնոյս։ Պահեսցես քո կամաքդ
զտառապեալ անձն որդւոյս։
Ընխարդախ արասցես զքո չը-

նորհեալ շունչ մարմնոյս։ Կացուսցես չրջափակ զպար զորուդ երկնայնոյ։
Կարգեսցես 'ի դիմի ընդդէմ դիւացն դասու։ Տուր
հանդիսա բերկրութեան, մահահանդոյնս նիրհման 'ի խորութեան գիշերիս։ Բարեխոսութեամբ հայցուածոյ սրբոյ Աստուածածնիդ և ամենայն ընտրելոց։ Ամփոփեալ
պարուրեա զպատուհան տեսութեանց, զդայարանացս
խմաստից, անզարհուրելի զետեղմամբ, 'ի ծփական խռովութեանց, կենցաղական ըզբաղմանց, անրջական երազոց, խոլականաց ցնորից։ Ցիշատակաւ քո յուսոյդ անվր-

նասելի պաշտպանեալ, և ըս-
թավրեալ վերստին 'ի ննջմա-
նէ ծանրութեանց, ամենազ-
գաստ, արթնութեամբ, հո-
գենորոգ զուարթութեամբ 'ի
քեզ արձանացեալ՝ զայս ձայն
մաղթանաց բուրմամբ հաւա-
տոց, քեզ ամենօրհնեալ թա-
թագաւոր փառաց անճառից,
փառափանողաց երկնագու-
մար խմբից երդակցեալ՝ յեր-
կինս առաքել։ Զի դու փա-
ռաւորեալ ես յամենայն ա-
րարածոց յաւիտեանս յաւի-
տենից, ամէն։

ԱՂՕԹՔ

ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑՒՈՅՆ

Բ-Ն ԽԱ.

Որդի Աստուծոյ կենդան-
ւոյ օրհնեալ յամենայնի հօրդ
ահաւորի անքննին ծնունդ,
որ տկարանայ առ 'ի քէն և ոչ
ինչ. որ 'ի ծագել անսուտեր
նշուլից ողորմութեան քո փա-
ռաց՝ հալին մեղք, հալածին
դեւք, ջնջին յանցանք, խզին
կապանք, խորտակին չղթայք,
կենդանածնին մահացեալք,
բժշկին հարուածք, ողջանան
վէրք, բառնին ապականու-
թիւնք, սեղի տան տխրու-
թիւնք, նահանջին հեծու-
թիւնք, փախնու խաւարն,
մեկնի մէգն, մերժի մառա-
խուղն, փարատի մուայլն, ըս-

պառի աղջամուղջն, վերանայ մութն, դնայ գիշերն, տա-
բադրի տագնապն, չքանան չարիքն, հալածին յուսահա-
տութիւնքն, և թագաւորէ ձեռն քո ամենակալ, քաւիչդ
ամենայնի։ Որ ոչ եկիր կորուսանել զմարդկան ոգիս, այլ
կեցուցանել։ Թող ինձ զանթիւ չարիսն իմ բաղում ո-
ղորմութեամբդ, զի դու միայն ես յերկնի անճառ և
յերկրի անշնին, 'ի տարբ.քոյի, և յեղրս ծագաց աշխարհի,
սկիզբն ամենայնի և յամենայնի ամենայն լրմամբ,
օրհնեալ 'ի բարձունս։ Եւ քեզ ընդ Հօր և Հոգւոյդ սրբոյ.
փառք յաւիտեանս. ամէն։

ԱՂՕԹՔ

ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑՒՈՅՆ

Բ-Ն ՂԴ.

Աստուած յաւիտենական, բարերար և ամենակալ, ըստեղծիչ լուսոյ, և յօրինիչ գիշերոյ, կեանք մահու և լոյս 'ի խաւարի, յոյս ակն ունողաց և երկայնմտութիւն տարակուսելոց, որ ամենարուեստ իմաստութեամբ քո դարձուցանես յայդ զստուերս մահու, աննուազ, ծագումն և անմուտ արեգակն. քանզի ոչ զօրէ ծածկել զփառս տերութեան քոյ խաւար գիշերոյ։ Որում կրկնի ծունր երկրպագութեան ամենայն եղելոց

երկնաւորաց և երկրաւորաց
և սանդարամետականաց, որ
լսես զհեծութիւն կապելոց և
հայիս յաղօթս խոնարհաց և
ընդունիս զխնդրուածս նոցա,
Աստուած իմ և թագաւոր
իմ, կեանք իմ և ապաւէն
իմ, յոյս իմ և վստահութիւն
իմ, Յիսուս Քրիստոս Աստ-
ուածդ ամենայնի, սուրբդ
հանդուցեալ 'ի հոգիս սրբոց,
մխիթարութիւն վշտաց և քա-
ւարան մեղուցելոց որ գիտես
զամենայն յառաջ քան զլինիլն
նոցա. առաքեա զպահպա-
նողական զօրութիւն աջոյ քո
և փրկեա զիս յերկիւղէ դի-
ջերի և 'ի դիւէ չարէ։ Որպէս
զի զյիշատակ սոսկալի և սուրբ

քո անուանդ միշտ համբուր-
եալ շրթամբք հոգւով ըղձու-
թեան ընչոյ, կեցիր պահպան-
եալ ընդ այնոսիկ՝ որք կար-
դան զքեզ 'ի բոլոր սրտէ։ Եւ
'ի դրոշմէ խաչի քոյոյ նշանիդ,
զոր աստուածային արեամբ
քո ներկեալ նորոգեցեր, և
'ի նոյն չնորհ որդեգրութեան
զմեզ մկրտեցեր, և 'ի փառս
պատկերի քո նկարեալ յօրի-
նեցեր այսու պարգեւօք աստ-
ուածականօք ամաչեսցէ սա-
տանայ, քակտեսցին մեքե-
նայքն, բարձցին որոգայթ-
քքն, պարտեսցին մարտուց-
եալքն, պակասեսցին զէնքն
սայրասուրք, մերժեսցի մէգն,
փարատեսցի խաւարն, մեկ-

նեսցի մառախուղն։ Բազուկ քո հովանացի, և աջ քո կընքեսցէ. վասն զի գլխած ես և ողորմած, և անուն քո կոչեցեալ է 'ի վերայ ծառայից քոց։ Եւ քեզ ընդ հօր հոգւովդ սրբով փառք և իշխանութիւն յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

ԱՂԵՐՍ

ԱՌ ՍՈՒՐԲ ԱՌԱՔԵԱԼՍՆ

Անմահ գառին հզօրի,
Որ միշտ զենեալ եւ կենդանի,
Երկոտասան գառանցդ խմբի,
Զեզ այս աղերս մատուցանէի։
Սուրբ Պետրոսի եւ Անդրէի,
Երկու եղբարց նախակոչի,
Յակոբոսի, Յովհաննէսի,
Զկնորս որդիքն Զեբեթի։
Փիլիպպոսի, Բարթուղիմէի,
Թովմայի եւ Մատթէոսի։
Յակոբ Ալփեայ Թադէոսի,
Շմաւոնէ, Մատաթէի։
Երկոտասան առաքելոց,
Ի Քրիստոսէ պսակելոց։
Այս են բաղձանք սրտից մերոց։
Փրկել զմեզ յայսոց պղծոց։
Եւ լիցի պահապան ծառայիս
Աստուծոյ. ամէն։

Պարծանք հաւատացելոց ի Քրիստոս եւ զովեստ սուրբ Խաչին որ երեւեցաւ յԵրուսաղէմ յաւուրս Կիւրղի հայրապետին, Մայիսի է։

Խաչն Քրիստոնէից յոյս. Խաչն կուրաց առաջնորդ. Խաչն մոլորելոց դարձուցիչ. Խաչն աղքատաց մխիթարութիւն. Խաչն մեծատան սանձ. Խաչն ամբարտաւանից քակտումն. Խաչն ախոյեան դիւաց. Խաչն բանաբերուին

յաղթութիւն. Խաչն մանկան դաստիարակ. Խաչն աղքատաց մեծութիւն. Խաչն անյուսից յոյս. Խաչն նաւավարաց նաւապետ. Խաչն տագնապելոց հանգիստ. Խաչն պատերազմողաց պարիսպ. Խաչն հայր որբոց. Խաչն վերակացու այրեաց. Խաչն անիրաւաց դատաւոր. Խաչն արդարոց խորհրդակից. Խաչն նեղելոց հանգիստ. Խաչն տրզայոց պահապան. Խաչն ապանց գլուխ. Խաչն ծերոց կատարումն. Խաչն խաւարելոց լոյս. Խաչն թագաւորաց վայելչութիւն. Խաչն զէն յաւիտենական. Խաչն բարբարոսաց աղատութիւն. Խաչն ան-

խրատից խնայութիւն. խաչն անօրինելոց օրէնք. խաչն մարգարէի քարոզ. խաչն առաքելոց պատմութիւն. խաչն մարտիրոսաց պարծանք. խաչն վանականաց պահապան. խաչն կուսանաց զգաստութիւն. խաչն քահանայից ուրախութիւն. խաչն եկեղեցւոյ հիմն. խաչն տիեզերաց զգուշութիւն. խաչն մեհենից աւերիչ. խաչն բադնաց կործանիչ. խաչն ճենճերաց սպականիչ խաչն Հրէից դայթակղութիւն. խաչն ամբարշտաց կորուստ. խաչն տկարաց զօրութիւն. խաչն հիւանդաց բժշկութիւն. խաչն բորոտաց սրբիչ. խաչն անդամալուծաց ուղղիչ. խաչն

պագչոտաց բժշկութիւն. խաչն քաղցելոյց հաց. խաչն ծարաւելոյց աղբիւր. խաչն մերկաց վերարկու. խաչն անբարբառ բարեխօս ծառայիս Աստուծոյ. ամէն։

ԱՆՈՒԱՆՔ ՍՈՒՐԲ ՆՇԱՆԱՑՆ ՈՐՔ ԵՆ ԲԱՐԵԽՕՍ ՎԱՍՆ ՄԵՐ

Բարեխօսութեամբ Աստուածային սուրբ նշանին և անբարբառ բարեխօսին Քրիստոսի վասն ազգի մարդկան՝ որբոյ կենայ Խաչափայտին Քրիստոսի. Աւազակին սուրբ նշանին. Վարագայ սուրբ նշանին. Երեւման սուրբ նշանին. Հաղբատայ սուրբ նշանին. Վանկոյ սուրբ նշանին. Կաղբայ սուրբ նշանին. Ադինայ սուրբ նշանին, Սկրեխոյ սուրբ նշանին. Մառառայ սուրբ նշանին. Գանձասարայ սուրբ նշանին։ Եւ Քրիստոսի սուրբ գեղարդին. Գետարգել սուրբ նշանին. Ապարանից սուրբ նշանին. Կարմրակ սուրբ նշանին. Ս. քանչելագործ սուրբ նշանին. Ծիծռան սուրբ նշանին. Աղթամարայ սուրբ նշանին. Սանահնու սուրբ նշանին. Կիպրոսի սուրբ նշանին. Վարոսի սուրբ նշանին. Կոստանդիանոսի սուրբ նշանին և Տաղանակի սուրբ նշանին. Վրայ Հռոմոց սուրբ նշանին. Կոստանդնուպոլսոյ սուրբ նշանին. Հապէշու և Խպտոյ սուրբ նշանին. Հաղուսնեայ սուրբ նշանին որ 'ի գալատեանն յառաջագոյն. Գայլակլայ սուրբ նշանին. Հընդու սուրբ նշանին. Կաղնկայ սուրբ նշանին. Պիզեռու սուրբ

նշանին . Հռիբսիմէի սուրբ նշանին . Բոգոս սուրբ նշանին . Յարի սուրբ նշանին ։ Եւ այլ ամենայն սուրբ նշանայն որք ընդհանուր տիեզերս իցեն՝ սոյին սուրբ և արժանաւոր աղօթիւքն և անբարբառ բարեխօսութեամբն ողորմեա ծառայիս քո ։

ՀՐԱՇԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՁՈՐ ԱՐԱՐ

Եւ Քրիստոս բժշկեաց 'ի ժողովրդենէն բազում հիւանդս . լուսաւորեաց զկոյրս , հալածեաց 'ի մարդկանէ ըզդեւս , սրբեայ զբորոտս , զբնացոյց զանդամալոյծն՝ որ 'ի բեթհեզդայ անկեալ դնէր երեսուն և ութ ամ , և յարոյց 'ի մեռելոց զչորեքօրեայ մեռեալն և այլ անթիւ ոքանչելիս և հրաշագործութիւնս արար ։ Նոյն ողորմութեամբն իւրով հեռի արասցէ 'ի մէնջ զգլխացաւն , զաչաց ցաւն , զանկաղացաւն , զատամանց ցաւն , զսրտացաւն , զմիջացաւն , զկշտացաւն , զխիթն

որովայնի, ղծնկացաւն, և յամենայն ցեղ ցաւոց ազատեսցէ, և օգնական և պահապան լիցի ծառայիս Աստուծոյ. ամէն։

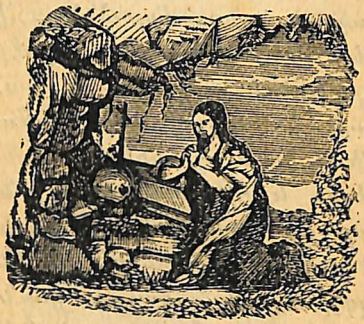

Վերստին յաւելուած կրկին հեծութեան նորին հսկողի առ նոյն աղերս մաղթանաց բանի։

Ի ԽՈՐՈՅ ՍՐՏԻՑ ԽՕՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԲՈՒ· ՁԴ·

Ա· Աբքայ երկնաւոր, թագաւոր բարձեալ, Տէր բոլորից, ամենից ակնկալութիւն, ստեղծող տեսականաց, հաստիչ խմանալեաց, պատճառ եղանութեանց, կազմիչ հանդերձելոց, տուիչ լուսոյ, առիթ առաւօտու, պատրաստիչ վաղորդայնի, երեւեցուցիչ երեկորի, տարրիչ խաւարի. արուեստաւոր բարեհրնար խմաստութեան գործօնեայ, քաւարան օրհնեալ, հալիչ մեղանայ, հալածիչ

ցաւոց, քակիչ դառնութեանց, պահպանարան հանգըստեան, հնարք նիրհման, յարմարիչ քնոյ, պարգեւիչ ննջման. շնչոյ յարակարգութիւն, զգայնութեան տեւողութիւն, ցրիչ ցնորից, յեղանակիչ անրջոց, փոխարկութիւն զարհուրմանց, այլայլութիւն տխրութեանց, խափանիչ խիթմանց, ընդարձակիչ կարծեաց, համադրութիւն ծփմանց, ահադնութիւն խարդախմանց, հարուածիչ դիւաց, փախուցիչ ախտից, ընկզմիչ դայթակղութեանց։

Բ. Պաշտպանեա երկնաստեղծ ձեռամբդ, զորացո

բարձրացեալ քո աջովդ ամփոփեայ ամենակալդ թեւոք, ծածկեա Աստուածեան խընամոքդ, ամրացո վերակացութեամբ վերնայնոցդ. շուրջանակի պարսպեա քումարտակօքդ անմահից, 'ի յամենուստ պարփակեա կոյրդութեամբ հրեշտակացդ, վանեա զընդդիմամարան իմ զինուորութեամբ զուարթնոցդ, պատսպարեա զսասանեալս՝ Աստուածածնիդ մաղթանօք, զրանակս անդրանկացդ բարեկարգեա ինձ պահպան։ Բաց ընդ աչացս դիմայ և ըզմբտացս իմ տեսանելիս, ըզդաստ արա ընդ ոգւոյս և զծանրաբեռն կրիցս դանդա-

զութիւն, վերայս Տէր 'ի ըզ-
գայութեանցս զմաճեալս յի-
մարութիւն. բարձ, միայն
բարեգործ, զպատրուակիս
թանձրութիւն։ Ընդ սկզբան
բերմանս լուսոյ՝ զաղարմու-
թիւն քո ծագեա, ընդ ելից
արեւուն՝ արդարութեան ա-
րեգակնդ 'ի յանձկութիւն
սրտիս մուցէ. ճառագայթ քո
փառացդ 'ի յիմաստիցս խոր-
հրդանոց ջահեսցի։ Խաչիդ
տեսանելդ թիւն ընդ չան-
չրս և ընդ մարմնոս համաս-
փիւռ տարածեսցի։ Յանձն
առնեմ քեզ յաւուրս՝ զքո
յարմարեալ տաղաւարս պահ-
պանաս. ոգւոյս որ 'ի սմին։ Զի
դու ես Աստուած անքննին,

առ ամենեսին բաւական և
յամենայնում բովանդակ,
օրհնեալ յաւիտեանս. ամէն։

Ի ԽՈՐՈՅ ՍՐՏԻՑ ԽՕՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԲՈՒ ԶԹ.

Աստուած և Տէր, կեանք և արարիչ, ողորմած, գթած, լոյս, երկայնամիտ, անոխակալ, մարդասէր, ամենագութ, պարգեւատու, փրկիչ, օրհնեալ, գովեալ, բարեբանեալ։ Դարան ամիութեան, պատսպարան վստահութեան, առանց նենգութեան բարի, առանց խաւարի ճառագայթ, քաւիչ մեղայ, ողջացուցիչ վիրայ, անհասանելեաց հնարք, անմատչելեաց հպարտ, անյուսութեան ելք, անուն քո խոստովանեալ Աստուծոյ Որդի. և Հօր քո ընդ քեզ հզօրի, և

ահաւորի, և Հոգւոյդ ամենակալի և ընդ քեզ երկրպագելոյ՝ փառք և պաշտօն գոհաբանութեան յաւիտեանս. ամէն։

Ի ԽՈՐՈՅ ՍՐՏԻՑ ԽՕՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԲՈՒ Ղ.

Ա. Բարեբանեալ Աստուած երկնաւոր, միայն արարիչ, Տէր ամենակալ, մեծութիւն ահեղ. գթութիւն օրհնաբանելի. ողորմութիւն խոստովանելի. բարերարութիւն երկրպագելի. խնամակալութիւն պաշտելի. մարդասիրութիւն տօնելի. պահպանութիւն խնկելի. բարձեալ անքննին. մերձաւոր կամա-

բար. ապաւէն անկասկածելի. մխիթար սրտից. փարատիչ վշտաց. ապաքինիչ ցաւոց. սպառումն վհատութեանց. բարձումն պարտեաց. փոխարկիչ կարեաց. կարդաւորիչ կրից. յարմարիչ բանից. սանձարկու լեզուի. ջրջադրութիւն շնչոյ. կացուցիչ հագագի. ամփոփիչ խորհրդոց. կրթարան կամաց. արձանացուցիչ յուզմանց. հանդարտութիւն մրրկաց. խաղաղութիւն ծփանաց, որ ունիս զթեւոց ամենընթաց իշխանականիս, և իմաստութեամբ նուաճեալ առ քեզ դարձուցանես։

Բ. Գոհաբանեալ միշտ ե-

լախտաւոր, որ հեզութեամբ անհպարտութեան երկայնամտեալ հանգչիս տենչանօք անճառ հրաշիւք յանձինս սրբոց։ Թագաւորէից համայնից, ամենայնիւ ծանուցեալ դթած. սկզբնահայր և նախաշաւիղ սիրոյն ընթացից. ճանապարհ կենաց, որ առաջնորդես քաղցրութեամբ դիմելոյս 'ի լոյսդ վերին։ Զեւրընկալու մեծ վստահութեան, որ ոչ թողացուցանես գայթակղելոյս 'ի վայր կործանել. յուսոյ կերպարան, ճշմարիտ առ հաւատչէիւ աղաչողաց մատանց յայտնի երեւեալ. ապաւինութիւն հանդրստեան, որ ոչ երբէք մատ-

նես վտանգի դատապար-
ութեան։ Ազատութիւն շը-
նորհաձիր, որ տաս լսապէս
առանց փոխատրութեան
փրկանաց. առատութիւն ան-
նախանձելի, որ քոյին վա-
ռաւորութեամբ զանարդ
նիւթ հողոյս ճոխացուցանես։
Պայծառութիւն անսուտեր,
որ ճառագայթիւք ահեղ
բարձրութեան պարածած-
կեալ զթշուառս՝ կրկին բար-
գաւաճ առնես։ Քաւիչ մե-
ղանաց բաղմաց, որ զհերք-
եալս 'ի փրկութենէ առաջ-
նոցն պայծառութեամբ նո-
րոգել՝ վերստին վայելչա-
ցուցանես։ Հնարաւոր դիւ-
րահաս առ ամենայն համբաւ

գերամբարձութիւն յաւէտ
յառաջեալ. եկք վստահու-
թեան առ խոստացելոցն վա-
յելս. երանութիւն անձկալի,
յոր զկենդանութիւն շնչոյս
լքանելն է ախորժելի, զի ըզ-
քեզ գտից կենդանի։ Կամք
անփոխադրելի առ 'ի քաւու-
թիւն գերւոյս զօրացեալ ա-
մենագովելի, անսխալելի դեղ
կենաց, որ և մեռելոց բնա-
ւին եղծելոց առնես զոքանչե-
լիս։ Ամենատեղծ աներկրա-
յելի, որ զհուրբ կիզեալն, և
զհողմով հոսեալն, և զժանեօք
գազանաց ծախեալն, 'ի քրթ-
թել ական նովին հիւթակա-
նութեամբ անպակաս յարու-
ցանես։ Ընհաւասար համար-

ձակութիւն, յորում Աստուա-
ծոյ էն պարծանք պարծելն է
իրաւացի։

Գ. Հայեաց ՏԷՐ. յերկնից
զուարթ. քաղցրութեամբ
յամենակործան վտանգ նե-
ղելոյս, և արա անդորր հան-
գըստական դիւրաւոր 'ի բաղ-
մատագնապս հեծութենէ։ Եւ
զյարուցեալ գումարս սա-
տակչացն, եթէ սպառազէնք
այսական դժնեայ հնարաւո-
րութեան բուռն մարտակցաց
պատկանեալ զինուք, եթէ
մեղայ տգեղ և քո ատելի
կերպարանք, եթէ ցաւոց և
ախտից վտանիչ և կորստա-
կան նշմարանք, մերժեսցես
հանցես հատցես խափանես-

ցես և հալածեսցես՝ հեռի
սահմանաւ իսպառ տարագր-
եալ անդարձ որոշմամբ վե-
րըստին կորստեանն. և կա-
ռուսցես կացուսցես նպատակ
կենաց և ամուր մահարձան՝
զնշան խաչիդ ապաւինելոյս 'ի
քեզ փրկութիւն։ Եւ յայսմ
անպարտ և անպատիր և ան-
վանելի արուեստիցս հաւորիդ
մեծութեան, լուծցին որո-
գայթքն գաղտնածածուկ սա-
տանայականք. կապտեսցին մե-
քենայքն. վատնեսցին գայթակ
ղութիւնքն. խայտառակեսցին
հաղրիցն դրութիւնք. յայտ-
նեսցին երեւոյթք որսոյն.
գացին նենգողին ծուղակք.
վերասցին վարմին վերարկուք.

տոչորեսցին որոմանցն բոյք . նզովեսցին բռնաւորին չարաբանութիւնք . կտրեսցի լար խաբէութեան 'ի մահ որսողին . պարզեսցին պատրողին բանսարկութիւնք . պակասեսցին զէնք զրպարտողին . անկցին սուսերք մահարերին . սուզեսցին սադրողին պատրաստութիւնք . արձակեսցին տոռունք տագնապողին ։ Ա.յլայլեսցին սուտ կերպարանք կեղծաւորին . սատակեսցին խրոխտականացն խիստ յարձակմունք . ցրուեսցին կցորդութիւնք կերչայն . բաժանեսցին ազինք աւազակացն . քայքայեսցին բոյք բարբարոսացն . քանդեսցին ամրոցք

ապստամբողացն , արդելցին ամպրոպք յանդգնելոցն . փարատեսցին փորձողին անձրեւք . հալեսցի և ցամաքեսցի եղեամն աղանդաւորին։ Խորտակեսցի եղջիւր դոռողին . մանրեսցին ամբառնալիք դըրոշիցն կերպարանաց . փշրեսցին ամբարհաւաճութիւնք հպարտացելոցն . նահանջեսցին դիմեցմունք ճակատելոցն . քակտեսցին միաբանութիւնք զօրացն Բելիարայ , թէ անմարմինք և եթէ մարմնաւորք, փախիցեն ընդ նոյն ճանապարհ 'ի մի շաւղայ հետոց՝ յեօթն տարակոյս , 'ի գուբն ինձ փորեալ՝ ինքեանք ընկճեսցին ։ Յեղանակեսցին ձմե-

րունք ձանձրացուցչին։ Հատ-
ցի կապն կցորդութեան մըշ-
տաջան աւաղակին, նողկաս-
ցի մտացս կայից՝ համբոյր շո-
ղոքորթին. ընդ միջեալ մեկ-
նեսցին նետաձգութիւնք նեղ-
չին. կացցէ 'ի սասանման նաւ
խարդախողին. խլեսցին յար-
մատոց անտի ատամունք խա-
ծանողին։

Գ. Վասն փայտիդ օրհնու-
թեան կենաց. յորում պըր-
կեցար Աստուածդ անբմբռ-
նելի. յիշատակաւ բեւեռացդ,
որով 'ի գործի մահուն մա-
ծուցար արարչդ երկնի և
երկրի. արեամբդ տէրունա-
կանաւ, որով զվիշապն մեծ
կարգիւ ածեալ որսացար.

լեղոյն դառնութեամբ, զոր
արբեալ՝ զդեղատուութիւն
կորուսչին արտաքս հեղեր.
պատմաբանութեամբ ըղձա-
կան ճառիւք կրկին սարսա-
փելեաց, որով զլրբութիւն
հակառակողին ըմբերանեալ
ամաչեցուցեր. անուամբդ
անհասականաւ ամենայնիւ
անթարգմանելոյդ, յորմէ
դողան և դատապարտին սոս-
կացեալ սաստիկ սարսափ-
մամբ բնութիւնք ամենայն ե-
րեւութիւց և աներեւութիւց,
եղիցին այս ամենայն պար-
գեւք չնորհաց խոսսովանելոյս
'ի պաշտպանութիւն, 'ի բը-
ժշկութիւն և 'ի քաւութիւն։
Եւ մահարեր դառնաթոյն օ-

ձին, և որ 'ի նմա աղդեաց
տիեզերադաւ չարութիւնն,
'ի սատակումն եղիցի նորին.
նոյն ինքն 'ի կորուստ և յան-
բժշկական հարուած տան-
ջանացն՝ սովաւ մատնեսցի,
կապեսցի և ըմբռնեսցի։ Եղի-
ցի ողորմութիւն ստեղծողիդ
ընդ իս, և շունչ ոգւոյս իմ
ընդ քեզ անբաժանորէն կա-
պաւ միացեալ 'ի մի։

Ե. Եւ որ զբ ընթերցցի զայս
աղերս ձայնի մաղթանաց գոչ-
ման՝ աղօթից հայցման՝ ծերոյ
և տղայոյ, կուսի և երիտա-
սարդի, և եթէ յաղախնաց
զբ պաղատեսցի Աստուածա-
սիրաբար, հաւասարապէս
անաչառութեամբ ընկալցին

'ի քէն մատն երանութեան.
պարտուց աղատութեան.
հաստեալ վերստին յանարա-
տութիւն նորոգմանքրութեան.
նկարեալ դարձեալ զքոյդ
կերպարան անփոփոխելի։ Ա-
հա տիրապէս հնարաւոր ը-
ստեղ, անպատում, անհաս,
անիմանալի, տեսցես աստա-
նօր 'ի հառաչանս կողկողա-
նայ այսր հեծութեան, որ 'ի
բոլորից շրջանց ընծայեալ
քեզ մատուցանի. վասն հօր
քո երկնաւորի և բարերարի,
և հոգւոյն սրբոյ փառակցի և
կենդանատուի. Աստուածա-
նիդ բարեխօսութեամբ, և
խնդրուածովք ամենայն սըր-
բոյ։ Զի դու ստեղծեր զա-

մենայն. և 'ի քէն եղեն ամենայնք. և դու տիրես ամենայնի. և քեզ փառք յամենեցունց. միդ յիսկութենէ անժամանակ երրորդութեանդ, զուգակցապէս փառաւորեալ յանբաւս, և յաւիտենից յաւիտեանս. ամէն։

Ի ԽՈՐՈՑ ՍՐՏԻՑ ԽՕՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ Բ-Ն ՂԵ.

Ա. Արեգակն արդար, ճառագայթ օրհնեալ, լուսոյ կերպարան, փափաք անձկութեան, բարձրեալ անքննին, զօրեղ անպատում, բարւոյ բերկրութիւն, յուսոյ տեսութիւն, գովեալ երկնաւոր, թագաւոր փառաց, Քրիստոս արարիչ, խոստովանեալ կեանք։ Եւ արդ՝ զթերութիւն վրիպանաց բաղմասկալ ձայնի եղկելոյս՝ ամենաշնորհ բանիւ լցեալ մատուցես յաղերս հաճութեան Հօր քում բարձրելոյ։ Որ վասն իմ 'ի փորձ եկիր անիծիլ, կերպարանեալ զիմ նմանութիւն՝

ամենեւին կենաց օրհնութիւն, վերնոյ և ներքնոյ բարեխնամող տեսուչ համայնից։ Զի թէ յանձն առեր մեռանիլ վասն իմ՝ Աստուած և Տէրդ բոլորեցուն, ո՞րչափ հաճեսցիս առաւել և այժմ վասնդաւորս կրից կարեկցել, ընդ իմ պարտաւորիս միշտ աղօթելով ազգակցաւ մարմնոյդ առելոյ 'ի մէնջ՝ առ համապատիւդ քո Հայր։

Բ. Եւ վասն արեանդ պատուականի միշտ մատուցելոյ 'ի հաճութիւն կամայ առաքչիդ՝ բարձցին վասնզ-ք մեղուցեալ դատապարտելոյս. թողցին պարտիքն. ապաքինեսցի ամօթն. մոռասցին պատկառանքն. բարեդործեսցին դատակնիքն. սատակեսցին որդունքն. վերասցի լայն, հանդարտեսցէ՝ կրճուտն ատամանցն. սպառեսցին ողբքն. հատցին արտասուքն. մերժեսցի սուգն. հալածեսցի խաւարն. վատնեսցի հուրն սատկութեան. հերքեսցին տանջանարանքն բազմօրինակք։

Գ. Եկեսցեն զթութիւնք կամողիդ և պարգեւողիդ կենաց ամենից. ծագեսցի լոյսդ. արագեսցէ փրկութիւնդ. հասցէ օգնութիւնդ. ժամանեսցէ այցելութիւնդ. կանխեսցէ ցողդ ողորմութեան, յառաջեսցէ արշուա-

ցէ զանդաստանս պասքեալ՝
անկեալ ոսկերացս թշուա-
ռութեամբ 'ի վիհն մահու.
ծաղկեցուսցէ պտղաբերեսցէ
բաժակդ երկնաւոր արեան
կենարարիդ՝ զերկիրս խնամ-
եալ աւուրն լուսոյ, որ ան-
ծախապէս միշտ պատարագի
յիշատակ կենաց փրկութեան
հոգւոյ ննջեցելոց։ Զի ամե-
նայնիւ մահացեալ հոգիս
մարմնովս մեղաց՝ չնորհօք քո՝
գթած, 'ի քեզ զօրացեալ
քեւ նորոգեցայց, զատեալ 'ի
մեղաց անմահ կենդանու-
թեամբ 'ի յարութեանն ար-
դարոց, Հօր քում օրհնեց-
եալ։ Ընդ որում քեզ փառք,
և Հոգւոյդ սրբոյ բարերանու-

թիւն՝ վայելչական գոհու-
թեամբ, այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն։

ԳՈՀԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՌ ԵՐԿԻՆՍ

Գոհանամք զքէն, ո՛վ ամենասուրբ Երրորդութիւն, Հայր և Որդի և Հոգի սուրբ որ ասացեր արասցուք մարդ ըստ պատկերի մերում, և առեր հող յերկրէ, և փչեմք օրհնեալ շնչոյ քո դոյացուցեր զմարդն Ադամ, վասն որոյ օրհնեմք զմեծութիւն քո։ Գոհանամք զքէն, Տէր, որ ըզմարդն Ադամ զարդարեցեր եօթնարփեան շնորհօք և երկոտասան փառօք. վասն որոյ օրհնեմք զշնորհս քո։ Գոհանամք զքէն, Տէր, որ 'ի դըրախան Եդեմ եդեր զԱդամ անճառելի անպատմելի, և հիահրաշ խնդութեամբ. վասն

սըն որոյ օրհնեմք զարարչութիւն քո։ Գոհանամք զքէն, Տէր, որ յետ պատրելոյն Ադամայ՝ յԱրգեղայոս անուն օձէն, և արտաքսելոյն 'ի դըրախտէն, որով 'ի դժոխս դըրաւեցաւ, ազատեցեր. վասն որոյ օրհնեմք զփրկութիւն քո։ Գոհանամք զքէն Տէր, որ առաքեցեր զանդրանիկն քո զՄիածին Բանն՝ որ վասն մերոյ փրկութեան խաչեցաւ, թաղեցաւ, յարեաւ, համբարձաւ. վասն որոյ օրհնեմք զմեծ մարդասիրութիւն քո։ Գոհանամք զքէն, Տէր, որ զսուրբ մարմին և զսուրբ արիւն նորա պարգեւեցեր մեզ կերակուր հոգւոյ և կենդա-

նացուցիչ. վասն որոյ օրհնեմք
զպարգեւս քո։
Գոհանամք զքէն, Տէր, որ
զմկրտութիւն ուսուցեր 'ի ցոր-
դանանէ, և կոչեցեր 'ի խա-
ւարէ 'ի լոյս։ Եւ եառուր զոր-
դեգրութիւնն վերին. վասն
որոյ օրհնեմք զշնորհաբաշխու-
թիւն քո։ Գոհանամք զքէն,
Տէր, որ եօթն խորհուրդ ե-
կեղեցւոյ կազմեցաւ 'ի քոյինդ
շնորհէ, և խոստովանու-
թեամբ թողութիւն շնորհե-
ցեր. վասն որոյ օրհնեմք զա-
ռատապարգեւ զթութիւն
քո։ Գոհանամք զքէն, Տէր,
որ անձրեւ և ցօղ տաս երկ-
րի, և բուսանին հաց և հան-
դերձ և ամենայն մեղեաց

կերակուր. վասն որոյ օրհ-
նեմք զբազմաբաշխ ողորմու-
թիւն քո։ Գոհանամք զքէն,
Տէր, որ տաս յաջողութիւն
վաստակոյ մերոց, և զշնորհս
արուեստաւորաց. վասն որոյ
օրհնեմք զբազմարուեստ տես-
չութիւն քո։ Գոհանամք զք-
քէն, Տէր, որ միշտ քաղց-
րութեամբ հայիս յարարածս
քո, և օր ըստ օրէ շնորհես
զբազմաղեղ ողորմութիւն քո.
վասն որոյ օրհնեմք զանչափ
զթութիւն քո։ Գոհանամք
զքէն, Տէր, որ մեղաւորաց և
զղջայելոց թողութիւն շնոր-
հես, ներես, և ոչ եղծանես
վասն որոյ օրհնեմք զանչիշա-
չարութիւն քո։ Գոհանամք

զքէն, Տէր, որ զեղանակ տարւոյն՝ զամառն և զձմեռն, զաշունն և զգարունն, արարեր ըստ բնութեան մերում. վասն որոյ օրհնեմք զարարչագործութիւն քո։ Գոհանամք զքէն, Տէր, որ յայսմ ամի եւս ապրեցուցեր զմեզ անվրդով, անմահ և անկասկած. վասն որոյ օրհնեմք ըզաէրութիւն քո։ Գոհանամք զքէն, Տէր, որ զմեզ 'ի մահատարաժամէ և յամենայն պատահարաց պահեցեր. վասն որոյ օրհնեմք զպահպանութիւն քո։ Գոհանամք զքէն, Տէր, որ 'ի հրկիզութենէ, 'ի հեղեղէ, 'ի շարժմանէ, 'ի կայծականց, 'ի խորշակէ և 'ի

սատակմանէ ապրեցուցեր. վասն որոյ օրհնեմք զապաւինութիւն քո։ Գոհանամք ըզքէն, Տէր, որ օրհնեցեր 'ի լերինն Զիթենեաց զկաթողիկոսունս, զՊատրիարքունս և զեպիսկոպոսունս՝ որ ճրագ և լոյս եղեն աշխարհի. վասն որոյ օրհնեմք զնորհաբաշխութիւն քո։ Գոհանամք զքէն, Տէր, որ ընձեռեցեր ադամեանս բնութեան քահանայութիւն՝ որ հրեշտակայ էր կարգ, յաղագս թողութեան յանցանաց մերոց. վասն որոյ օրհնեմք զփրկութիւն քո։ Գոհանամք զքէն, Տէր, որ ըզսարկաւագունս, զպաշտօնեայս՝ և զՀանկալս սահմա-

նեցեր. վասն որոյ օրհնեմք զլուսաւորութիւն քո։ Գոհանամք զքէն, Տէր, որ զբանաւոր հօտ՝ զժողովուրդս քո, ընկալեալ ունիս 'ի ծոց քո, և որպէս զտապանն Նոյեան ազատես 'ի հեղձմանէ մեղաց. վասն որոյ օրհնեմք զզարմանահրաշ գթութիւն քո։ Գոհանամք զքէն, Տէր, որ զմեղուցեալ ժողովուրդն ոչ պատժես 'ի տան քում քաւարանի, այլ զդարձուցեալն ընկատես. վասն որոյ օրհնեմք զերկայնամտութիւն քո։ Եւ վասն մեծի և բարձու ողորմութեան քո, խոնարհեցո, Տէր, զունկն քո 'ի ժամուս յայսմիկ և տուր մեզ յերկնից

'ի սրբութենէդ՝ շնորհ, ձիր, ողորմութիւն, քաղցրութիւն, կարողութիւն, մեղաց թողութիւն, առատութիւն, մեծութիւն, աշխարհիս խաղաղութիւն, խնդութիւն, լուսաւորութիւն, հաւատս, յոյս, սէր, մաքրութիւն, առաքինութիւն, բարեաց լիութիւն, հանդարտութիւն, անդորրութիւն, զօգնութիւն, հաշտութիւն և օրհնեալ արքայութիւն։ Եւ քեզ ընդ Որդւոյ, և ընդ սուրբ Հոգւոյդ վայելէ փառք և պատիւ յաւիտեանս. ամէն։

ՎԵՐՋ

ՅԱՆԿ

Հաւատով խոստովանիմ 9
Աղօթք պահպանութեան 24
Աղօթք վասն կապանաց 49
Աւետարան ըստ Մատթէոսի. Եւ մինչդեռ անցա. 51
Աւետարան ըստ Մարկոսի. Եւ էլ լուր նորա. 53
Աւետարան ըստ Ղուկասու. Եւ եղեւ ընդ. 55
Աւետարան ըստ Յովհաննու. Յետ այսորիկ տօն 57
Դարձ Կիպրիանոսի. 61
Աղօթք Յովհաննու Գառնեցւոյ առ սուրբ Աստ. 80
Աղօթք Յովհաննու Գառնեցւոյ վասն ճանապար. 84
Աղերս վասն զաւակ ծննանե. 86
Աղերս առ սուրբ Ստեփան. 88
Աղօթք առ երկնային զօրս. 89
Աղօթք առ սուրբ զինաւորըս Քրիստոսի. 91
Աղօթք վասն ական եւ լեզ. 92
Աղօթք Գրիգորի Լուսաւոր. 93
Մաղթանք առ Ս. Լուսաւորի. 96
Աղօթք առ դրանն Ս. Եկեղ. 97
Բան Գրիգորի Նարեկացւոյ ընդդիմամարտ դիւաց 98
Մաղթանք Նարեկացւոյ ընդդէմ ամենայն չար. 103
Աղօթք Նարեկացւոյ. Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ 107
Աղօթք Նարեկացւոյ. Աստուած յաւիտենական 109
Աղերս առ Ս. Առաքեալն 113
Գովեստ սուրբ Խաչին 114
Անուանք սուրբնշանացն 118
Հրաշագործութիւն Քրիստ. 121
Բան Նարեկաց. Արքայ երկ. 123
Բան Նարեկ. Աստ. եւ Տէր 128
Բան Նարեկ. բարեբանեալ Աստուած 129
Բան Նարեկ. Արեգակն արդ. 143
Գոհաբանութիւն առ երկինս 148

ՀՐԱՏԱՆԱՒ ՄԷԱՐԻՖԻ

00014808

2013

2001

<< Ազգային գրադարան

NL0014808